Ն՝ 669 — 1879 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 25 ՈՒՐԲ — ՇԻԶԻՆՃԻՒ ՄԷՆԷ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիյէ 20 դրուշտան
ՍԹԱՄՊՈԼ ԻՉԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 դր.
Ալթը այլըգ . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԱԹ ԻՉԻՆ
Բօսթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 դր.
Ալթը այլըգ . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . 60 »
Մէճիտիյէ 1 դրուշ

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԻՎԵՏՍԷ ՊՕԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄՐԼԻՅԷ
ՎԷ ՍԱՒՐՔԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՒ ԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթըրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 իւնճի սահիֆէ 5 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ուսմուրու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 յէ 3կ ճէնա սահիֆէլէրը 6 դր.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Հիյատէ միւտուէթի իչիւն իլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:
Մէվատուր նաֆիայա տայիր պէնալէր մէճմանէն գապուլ օլունճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ, իատէ օլունմայանագ:
Մէճիտիյէ 1 դրուշ

Իտարէյանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլոս Պազար Ալի ճատտէսինատ էսկի Պազար Զապթիյէ սոգաղը քէշէյսինատ նումէրօ 8 տէ տիր: —Դազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեֆֆիֆէյի մէվատտ հագգընտա, Միւսիրի զազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի, քեֆֆիֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 25 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Եունան հուտուտանու թէսվիյէյ մէմուր օլան միւխթէլիթ գօմիսիօն՝ էվվէլքի կիւն իճթիմա իթմիշ իսէ տէ, պու իճթիմատան մէմուլ օլան նէթիճէ՝ եանի մէսէլէնին պիր ան էվվել հալի մատէսի հասրլ օլամամըշ տըր։

Պիզ զանն իտէյօր իտիք քի, իքի տէվլէթ մուրախասալարը մէսէլէնին էսասը հագգընտա միթթէֆիգ օլուպ, պու իճթիմատա զաթը մէսէլէյէ՝ եանի հուտուտուն թայինէ կիրիշէճէքլէր իտի. անճագ պու իճթիմատա ճէրեան իտէն միւզաքէրաթատան անլաշըլըրդընա կէօրէ, էսասը մէսէլէ հագգընտա հալեա իթթիֆագ հասրլ օլամամըշ տըր։

Եունան գօմիսէրլէրինին պունտան էվվէլքի իճթիմատա վէրմիշ օլտուգլարը պիր լայիհատա պունլարըն 13 իւնճի բրօթոգօլուն թաատիլինէ մուվաֆագաթ իթթիքլէրի անլաշըլըյօր իտի իսէ տէ, Եունան մուրախասալարը՝ մը պունտան նիգիբլ իթթիլէր, եօգսա Օսմանլը մուրախասալարը մը պունլարըն լայիհասընա եանլըշ մանա վէրմիշլէր։ Հէր նասրլ իսէ Եունան մուրախասալարը 13 իւնճի բրօթոգօլուն թաատիլինի գապուլ իտէճէքլէրինի բէսմէն պէյան իթմէք իսթէմէյօրլար։

Պունուն իւզէրինէ Օսմանլը մուրախասալարը մէգթիւր բրօթոգօլուն սէրպէսթի իւզրէ միւզաքէրէ օլունմասընը թալէպ իթմիշլէր, վէ Եունան գօմիսէրլէրի Ամինա գապինէթօսունա տանըշարդան սօնրա ճէվապ վէրճէճէքլէրինի պէյան իթմիշլէր տիր։

Ասրլ թէէսսիւֆ օլունճագ չէյ պու գօմիսիօնուն եալընըզ միւզաքէրաթըն էսասը հագգընտա պիր գարար վէրէպիլմէք իչիւն պու գատար վագթը զայ իտէրէք հէնուզ իչէ կիրիշմէմէսի տիր, խուսուսա իլէ Եունան գօմիսէրլէրինին տէվլէթը մէթպուալարը թարաֆընտան մուրախաս օլմայուպ տա հէր պիր թէքլիֆէ գարշու ճէվապ վէրմէք իչիւն, Ամինա գապինէթօսունա միւրաճաաթ իթմէյէ վէ ճէվապ ալընընճայա գատար պէքլէմէյէ մէճպուր օլմալարը՝ իչի պիւսպիւթիւն թէէսխիւրաթա տիւչար իտիյօր։

Հալ պու քի պու մէսէլէ իքի թարաֆը, վէ պէլքի պիւթիւն էվրօբայը մէշղուլ իթմէքտէ օլուպ, բէք չօգ միւհիմմ իշլէր՝ վէ էզ ճիւմլէ պիվիմ ըլահաթ մատէի միւթէենասը պունուն հալլինէ թաալիգ օլունմագտա օլտուգտան պաշգա, պու մէսէլէնին իքի տէվլէթ պէյնինէ պիր մուհարէպէ իլէ նէթիճէ պուլմասը տախի միւհիմմ օլտուղունտան, իքի թարաֆ՝ ասքէրլէրինի սիրահալթընա թութարագ քիւլի մէսարիֆի իհթիյար իթմէյէ մէճպուր օլմագտա սըրլար։ Հալ պու քի, տէվլէթը Օսմանլյէնին ահվալը մալիյէսի մալիմ օլտուղու կիպի, Եունանտա տախի պու հալ խայը գիյլ ու գալը մուճիպ օլուպ, հիքիմէթլէն վէ գրալըն ալէյհինտէ տախի պագը հարաքեաթ կէօրիւնմէքտէ տիր։

Իչթէ պու մէսէլէնին պիր սաաթ էվվել պէթմէսի իքի տէվլէթ հագգընտա խայրը, վէ ումում էւրօբա թարաֆընտան արզու օլունուր պիր չէյ օլաուզու հատէ, գօմիսիօնուն չիմտիյէ գատար էսասը միւզաքէրէ հագգընտա պիր գարար վէրէմէմէսի թէճճիւպ վէ թէէսսիւֆ օլունճագ պիր չէյ տիր։

* * *

Լօնտրատա ֆէվգէլատէ սուրէթատ պիր մէճլիսի վիւքէլա իճթիմա իթմէքտէ տիր։ Ինկիլթէրրատա պէօյլէ մէճլիսի վիւքէլա իճթիմանընը նէ գատար էհէմմիյէթի օլտուղու մալիւմ օլմաղա, պու մէճլիսին իճթիմաը, բօլիթիգա ալէմինէ խայը թէէսիր իթմէքտէ տիր։ Խուսուսիյէ պու մէճլիսին բարլամէնթօնը վագթընտան էվվել տավէթ օլունմասը իչիւն իճթիմա իթմէսի հավատիսի, պու իշէ պիր գաթ տահա էհէմմիյէթ վէրիյօր։

Հէր նէ գատար քի, Ինկիլթէրրա պիր թարաֆտան Ասիայի վասաթիսէ պիր պէօյիւք մուհարէպէ իլէ մէշղուլ օլուպ, պունուն նէթիճէսի նէ օլաճաղընը տախի պիրմէտիյի կիպի, Պիրմանիա հիւքիմէթի թարաֆընտան տախի հագարէթ կէօրմէքտէ վէ օնուն իլէ տախի պիր մուհարպեեէ կիրիշմէք մէճպուրիյէթինտէ պուլունմագտա վէ պիր թարաֆտան տախի Ամերիգայի ճէնուպտէ գազանտըղը զալիպիյէթատէն իսթիֆատէ իթմէք իչիւն պիր եօլ սիւշինմէքտէ օլտուղունտան, պէօյլէ տախիլի իշլեր իչիւն մէճլիսի վիւքէլա վէ բարլամէնթօ իճթիմաընընդա իսէ տէ, պու իճթիմանը պունտան պաշգա պիր բօլիթիգա մագատընա, եանի Ինկիլթէրրանընը էյ բօրատա թութաճաղը մէսէլէք տախի թաալիւգի օլմագ իճթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր։

Մալիւմ տիր քի, Ամէմանիա իլէ Ավսթրիա պէյնինտէ հասրլ օլան իթթիֆագ Ինկիլթէրրայը, էյրօբա բօլիթիգասը ալէմինտէ ճիտտի պիր մէսէլէք իթթիֆազ իթմէքէ մէճպուր իսթիյօր։

Պու իթթիֆագատան պահս օլունմայա պաշլայալը, եանի Ավսթրիա վէ Ամէմանիա իմբէրաթօր վէ տիրլօմաթլարընընն միւլագաթինտան պէրու, Ինկիլթէրրա տէվլէթի՝ պու իքի տէվլէթէ մալի կէօրիւնմէքտէ, վէ ալէյ ումում Ինկիլիզ կազէթալարը պու իթթիֆագը թագտիր վէ թահսին իթմէքտէ տիրլէր։

Պունէն ալէյհ տէֆաթլէ պէեան իթ տէյիմիզ կիպի, Ինկիլթէրրանընն պու իթթիֆագա տախիլ օմասը գավիէն մէմուլ օլուպ մէճլիսի վիւքէլա վէ բարլամէնթօ իթթիմաընընն տախի պունա թէալիգիյ օլմասը միհթէմէլ տիր։

* * *

Ամէմանիա իլէ Ավսթրիանընն պէյնէրինտէ իթթիֆագլարընի իթթիֆագ իւզէրինէ, տէվլէթի Օսմանլյէ հագգընտա նէ կիպի բօլիթիգատա պուլունաճագլարընա տայիր պունատան էվվել վիէննատան այրըլան հավատիս իւզէրինէ պագը միւթալաաթ պէեան իթմիշ իսթիք։

Պու տէֆա պէրլինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ պու իքի տէվլէթին պու պատտէքինէյէթլէրինի թէմամը իլէ եյզահ իտիյօր։

Այէմանեա տէվլէթի Ավսթրիանընն մէնաֆիինի կէօզէթմէյէ մէճպուր օլուպ, Ավսթրիանընն տախի պաշլըճա մէնաֆիի՝ տէվլէթը Օսմանլյէնին մուհաֆազա վէ թէէմինի իսթիդպալինէ մէնութ օլտուղունտան, Ալամանեա տէվլէթի տախի, տէվլէթը Օսմանլյէյի մուհաֆազա իթմէյէ մէճպուր օլտուղունու գապուլ վէ թէսլիմ իտիյօր։

Արթըգ պունտան սօնրա պու իքի տէվլէթին շիմտիկի տէվլէթը Օսմանլյէ հագգընտաքի նիյէթլէրինտէն չիպհէ օլունմազ. անճագ բրէնս Պիզմարդ վագթ ու զէմանէ կէօրէ, տէվլէթլէրի իլթիզամ իտուպ, պու իլթիզամը էքսէրլյա մուվագգաթ օլտուղունտան, իսթիգպալ իչուն տախի էմնիյէթ օլունմազ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Իսթիգրազ հագգընտա վասէն զազէթասընտա չու ֆգրա օգունմուշ տուր.

«Իսթիգրազը ճէտիա իսթիմամ պուլմուշ կիպի տիր։ Պու իսթիգրազ Օսմանլը Պանգասը, վէ Սոսիէթէ Ժէնէրալ վէ Մ. Զարիֆի, վէ Մ. Էվէհնիի վէ Մ. Ֆէրնանտէզ թարաֆընտան թահսիր ալընմշ տըր։ Մրգտարը պիր պուչուգ միւեօն լիրա գատար օլուպ, գաղշըլըդը կէօմրիւլէր վարիտաթը տըր։ Թէճրիւպէ նէվինտէն օլարագ ռուսամաթ իտարէսինի ալթը այ գատար մուզրիզլէր էլլէրինէ պաճագլար տըր։»

—Կիրիա գօմանտանը տապգֆերիդ Արիֆ բաշա հագրէթլէրի խասսա օրտուղու մէճլիսինէ ըէյիս թային պույրուլմուշ տուր։

—Վէքէլլէր ըիվայէթինէ կէօրէ, մալիյէ միւֆէթթիշլէրի իֆաի մէմուրիյէթէ պաշլայրպ, պունլար հէր հանկը իտարէ օլուր իսէ օլսուն, պիրտէն պիրէ մուհասէպէսինէ պագաճագլար, վէ պու սուրէթլէ թէագիգ ու թէֆթիշտէն էվվել հիսապ մէմուրլարընընն թէտպիրլէր վէ մանօվրալար գուրլանմասընա մէյտան վէրմէյէճէքլէր տիր։ Էղ ճիւմլէ թէլէկրաֆ նէզարէթի մուհասէպաթընտա պաղ չիւպհէյի տավէթ իտէճէք հալաթ հըսս օլունմալա, մումանլէյհ մալիյէ միւֆէթթիշլէրինին գարարը մուճիպինճէ, իտարէի մէղքիւրէ մուհասէպէճիսիյլէ պիր միւմէյյիզինէ տիւնքի կիւն մուվագգաթէն եօլ վէրիրմիշլէ վէ թէագիգի մուհասէպէնէ միւպաշէրէթի օլունմուշ տուր։

—Կաղ անպարը հաբլաթը 94 սէնէսի սեպտեմբերինտէ 12,726 զրշ. իքէն, 95 սէնէսինին օայընտա 21,000 զրշ. ա պալիղ օլմուշ տուր։

—Շէհր էմանէթինճէ պաղը ըսլահաթը իճրասը սէրտէսթի օլտուղունու կազէթալար պիր վագթատան պէրու եաղմագտա իտիրէր։ Պու տէֆա ալտըղըմըզ մաիւմաթա կէօրէ, Շէհր էմինի Ռիզա պէյ վէ եա մուավինի Պոլիսօր էֆ. հազըր պուլունմագ վէ հաֆթատա իքի տէֆա թէճճմիւ իթմէք իւզրէ, Լենճիմէնը Մէմուրլյնի Լամանէթ նամըյլա շէհր էմանէթինտէ պիր մէճլիս թէչքիլ գըլընճագմըշ։ Պու մէճլիսին ադասը՝ մուհասէպէճի, սէր միւհէնտիս, ու նազարը, պշհէթը ումմիրէ մուհաֆըզը նամըյլա էմանէթի թապիպի, վէ ումուրը էմանաֆլէր վէ թանզիֆլէյէ միւտիրտիրլէրի օլուպ, քեֆֆիֆէի ումուրու էմանէթի վէ ըսլահաթը մուգարրէրէի պիթթեզէքքիւր գապարրընը տախիլյէ նէզարէթինէ արզ իտէճէքլէր իմիշ։

—Կէչէն նիւսխէյրիմիզէն պիրլինտէ եապըլարազը վէճհ իլէ, խալինէի Հիւմայունատան պազը էշեա զայ վէ սիրդաթ օլունտուղունտան, իչի թահդիգ իթմէք իւզրէ մէարիֆ նազարը մէմուրթաեին պույրուլմուշ իսի։ Մուախարէն ալտըղըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, հարէմի Հիւմայուն մէսարիֆաթ նազարը գէմալ բաշանընն թահսիր իսթէթիսնէ օլարագ մէարիֆ նազարը Միւնիֆ էֆ. իլէ շուբան տէվլէթ ազասընտան Սայիտ էֆէնտիտէն միւրէթթէպ պիր գօմիսիօն թէշքիլ պույրուլմուշ, վէ պու գօմիսիօն պիր իքի տէֆա իճթիմա իտէրէք իճրան թէտգիգատէ պաշլամըշ վէ պու կիւն տախի թէէմմիւ իտէճէքմիշ։

—Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Ֆուրնիյէնին կէչէն ճումաա կիւնիւ Պրուսայա կիթտիյինի եազմըշ իտտիր։ Սէֆիրի միւշարիյէ հիւն ազշամ Սթամպօլա ավտէթ իթմիշ տիր։

—Պու սէնէ Գոսօվա վիլայէթինտէ մահսուլաթ բէք աշ օլտուղունտան, գօնթօրաթօրաք իչիւն օն կիւն մէօհլէթ վէրիլէրէք, վիլայէթը մէղքիւրէտէն զախրէ իխրաճը թահսիր մէմուրյէթէ ալընմշ տըր։

—Պահրյէ Նիզամ տաիրէսի ազասընտան միրալայ Սիւլէյման պէյէ միրիվալըգ բիւթպէսի վերիլէրէք, շուրան պահրյէ ազալըշընա թային պույրուլմուշ տուր։

—Իշիտիլիկինէ կէօրէ, ազասը իւմէրա վէ զապթանը ասքէրյէ վէ զապթյէտէն միւրէքքէպ մէճլիսի ֆըրդա՝ Պազը զապթյէտէ զապթիյէ վէ ժանտարմա վէ բօլիս իսլահաթդյա մէշղուլ տըր։

—Ալֆրանկա սեպտ. 12 տէ Պուլկարիսթան բրէնսինին եէվմը մախսուսը օլմագ մունասէպէթիյլէ պիր ըէմմը կէչիա իճրա իթտիրմիշ, վէ պու ըէմմէտ 6000 գատար բէյատէ միլիսի վէ 800 սիվարի վէ իքի պաթարեա թօր պուլունմուշ տուր։

—Թրնօվա ճիվարընա գօչինա գազասընա քէպային պիր օրմանընն էմարէթ մալի օլտուղունա գարար վէրիրմիշ իքէն, պազը քէօյլիւլէր պու գարարը տէյնէմէյիպ, պիր գաչ եիւզ քիչի մէղքիւր օրմանա կիթմիշ վէ Թրնօվա ժանտարմալարը միւմանէաթ իթտիքլէրինտէն, քէօյլիւլէրէ ժանտարմալար արասընտա գավկա զուհուր իտէրէք, պիր ատամ եօլմիւշ վէ պիր գաչ քիչի եարալանմըշ տըր։

—Եազընտա Ինկիլթէրրա գօնսօլոսխանէսի տիվանը ալխինտէ պազը միւհիմ տավալար բույէթ օլունճագ տըր։ Պու պատտէ իսկէնտերիյէտէն պազը ըէյ վէ մալիմաթը վիրուտինէ ենթիզար օլունույոր։

—Զաթը հազրէթը Շահանէ մալիյէճէ իճրասը մուզարրէր օլան իտարէ վէ թէսարրուֆաթա պիր զամիսէ օլագ իւզրէ, մաթպաղը Հիւմայունատա քէնտիլերի իչիւն բիշիրիլէն թաամլարը պէշ գապա թէնզիլ օլունմասընը էմր ու իրատէ պույրուլմուշտար տըր։

—Թէտմէթը ասքէրիյէլէրինի իթմամ իթմիշ օլան եիւզ գատար ասքեր վաթանընը օյան Դրէզդա կիթմէք իւզրէ Զանագ գազէտէն էֆէնտէ նամ Լայտ գումրանեասը վաքօրունա բաքիպ օլուպ, էսնան ազիմէթատ պունտար խըրսըզրգ իթմիշ օլտուգլարընտան թահարրի օլունուգլարընտա, թայիա իլէ ասքիրի մէրգուսէ մէյտանէսինտէ արալտա վագուպումուշ, վէ թարաֆէյնտէն սելամ իսթիրմա օլունարագ, ասքերտէն օթուզ գատարը մէճրուհ օլմուշ վէ էօն ասագ օլանլարտան տօգուզ քիչի պիթթէվգիճի պաղլանարագ, վաքօրուն Դրէզդա վիւսուլինտէ, ճիւմէսի հիւքիւմէթթէ թէսլիմ օլունմուշ տուր։

—Պունտան էվվել սէպզէ իւզրինէ նարհ վազ օլունտուղու վէ ֆագաթի պունուն բէքտէ ույամատըղը մալիւմ տիր։ Պու տէֆա չէհր էմանէթինճէ վէրիլէն պիր գարարա կէօրէ, պու ուսուլլաղվ օլունուպ, էսնաֆըն պայշէպանլարտան ալտըգլարը ֆիյաթ թարիֆասը նէշր օլունճագ օլտուղունտան, արթըգ պունտան պէօյլէ խայգ՝ էսնաֆը միւնասիպ մըգտար քարարա իրզա իտէրէք, սէպզէ սաթըն ալտաղա մէճպուր օլճագ։ Ղէլատանմամայա չալըշճագ տըր։

—Պու կիւնքի վէքէրը իճմալընտա միւթալէա օլունտուղունա կէօրէ, բրէնս Պիզմարդ պիր տէրճէճէ գատար խաֆի թուտտուղու բօլիթիգասընը մէյտանա չըգարմագտան չէքինմէյիպ, հաթթա արա սըրա մախսուսէն նէշրիյաթ իճրա իտիյօր իմիշ։ Իշթէ պու նէշրիյաթ ճիւմլէսինտէն օլմագ իւզրէ, բրէնսը միւշարիլէյհին «Պօղազ իչինտէն Պէրլինէ գատար պիր սիսիրլի իթթիֆագ թէշքիլ իտէճէյիմ» տէմիշ օլտուղու սէօյլէնիյօր։

—Պազը թէլէկրաֆ մէմուրլարը՝ զազէթալարտա Պէյ օղլու թէլէկրաֆխանէսի միւտիրի Անթոնիատիս էֆ. ալէյհինտէ իսթաստը օլարագ մէքթուպլար նէշր իթմիշ օլտուգլարընտան, միւտիրի միւմայէյհ՝ մէրգում ասհապը մէքեաթիպ վէ նէշրիյաթ ալէյհինտէ իգամէի տավա իտէճէք իմիշ։

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ Երզրում ժանտարմասընը թէշքիլ իթմէք իւզրէ օլ թարաֆա զապթիլէր կիտէճէկլինի եազմըշ իտիք։ Պու տէֆա ալտըղըմըզ մալիւմաթէ կէօրէ, պու մէմուրիյէթլէ ինկիլիզլի միրալայ Մ. Գուբ իլէ մէշհուր միրալայ թահիր պէյ օլ թարաֆա կիթմէք իւզրէ պուլունմագտա, վէ Մէէրէօր զազէթասը պու միւնասէպէթլէ մումանէյհ թահիր պէյին մէհարէթ ու տիրայէթինտէն պահսա, մումանէյհին տերսաաեթինտէն միւֆարէգաթ իթտիկինէ պէյանը թէէսսիւֆ իթմէքտէ տիր։

—Խըրսըզլար պու կիճէ պէյօղլունտա Ա.ինալը չարչընը գարշըսընտա քէպային պիր քեարկիր մազազանը տուվարընը տէլիպ, տէմիր գասայը ալընը օլտուգլարը իչտիրմիշ իսէ տէ, պու պատտէ թաֆսիլաթա տէսթրէս օլունմամըշ տըր։

—Կէչէն կիւն Պէյ օղլունտա Գումպարաճը սօգաղընտա Մատամ Սբանտօնի պիր սօարէտէն ավտէթ իտէրէք, եվին գաբուսունու պիր խայլի վուրտուգտան սօզրա, պէսլէմէսի կիւճպէլա իշիտուպ ալարա Մէրգում Մատամ սօարէյէ կիթտիկինտէ, խանէսինտէ ուշագլա պէսլէմէսի պույրունուպ, պէսլէմէ՝ հանրմըն կէլտիկինտէ գաբուլու չապուգ ալմասընը ուշաղա ըսմարլայարագ կիտէր եաթար. լաքին Մատամին ավտէթինտէ ուշագ մէյտանա չըգմայրպ, պէսլէմէ գաբուլու ալմայա մէճպուր օլուր։ Հանրմա պէսլէմէ մէրագ իտուպ, եվին իչինտէ ուշաղը արարլար իսէ տէ, պուլամայրպ, անճագ պիր օտասա պուլունան իքի տէմիր գասանընն ալըրմըշ վէ իչինտէն իքի իւչ պին լիրալըգ նագատ վէ միճէվհերաթի վէ եվրագը նագտիյէ սայիրէ սիրդաթի իտիրմիշ օլտուղունու կէօրիւրլէր։ Սօնրա՝ մէրգում ուշաղն քեարպարարը պուլունուպ պունարրն իչինտէն պիր մէքթուպ չըգար։ Պու մէքթուպ՝ Գալատատան ուշաղն պիր ատամ թարաֆընտան եազըլմըշ օլուպ, մէրգում ատամ տախ պէյտէ պիր մարիֆէթլէ իչինի պէճէրմիշ վէ չիմտի թունատա պագդալըգ իտէրէք բահաթ իթմէքտէ պուլունմուշ օլտուղունտանչօնուն տա օ եօլտա պիր սիրդաթ իճրասը լա քէնտիսի կիպի եաբմասընը մէղքիւր մէքթուպատա թավսիյէ իթմիշ տիր։

Պու ուշագ ալթը այատան պէրու Մատամ Սբանտօնինին եանընտա իմիշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Որբաբան հազրէթլէրի, էրզնճան առաջնորդու Գեր. Հմայեակ վարդապետ պիր մէքթուպ իրսալ իտէրէք, Դերջանն քէնտի տարէի մէմուրիյէթինէ իտիալ օլունտուղունու, վէ թերջան առաջնորդու Գեր. Շիշէճեան Իգնատիոս վարդապետին քէնտիսինէ փոխանորդ նասպ ու թային իտիլտիլինի մուամիլէյհէ իշար պուլյուրմուշլար տըր։

—

Էրզինճանատան թարաֆըմըզդա պիտիրիլտիյինէ կէօրէ, պու կիւնլերտէ Մ՝օլա նամ գարիյէտէ Թիւրքլէր՝ Երմէնի քիլիսէսինտէ գամբանա չալընտըզը իչիւն պէօյիւք արպէտա չըգարմըշլար տըր։ Գարիյէի մէղքիւրէ էհալիի իսլամիյէսի պիր գաչ սէնէ էվվել տախի էրմէնիլէրին գամբանա մուրմասընա միամանաաթ իտէրէք ի. տի իսէ տէ, պիր վագթատան պէրու սէս չըգարմամագտա իտիլէր։ Պու տէֆա նասրլսա մէղքիւր Մ՝օլա քէօյիս Թիւրքլէրինին թաասսուպլարը քէսպի իչթիտատա իտէրէք, Երմէնիլէրէ պէօյիւք պիր գավկա իթմիշ օլտուգլարընտան, թէտապիրի մուէսսիրէ իթթիթաղ օլունուպ, միւթէճասըրլարը հապս իտիլմիշլէր տիր։

—

Ամեն. Խրիմեան Սրբազան հազրէթլէրինին վանա հարէքէթթիմէք իւզրէ պու կիւն եօլա չըգաճաղը մուգարրէր տիր։

—

Զէյթունատան թարաֆըմըզդա պիտիրիլտիյինէ նազարէն, մահալը մէղքիւր միլլէթտաշլարըմըզ տէօրթ ատէտ ընկերութիւն թէշքիլ իթմիշլէր տիր։ Իշ պու ընկերութիւնարընն մագսէտի, մահալը մէղքիւրտէ իմ՝ու ֆինուն նէշր իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Քէզալիք գատընարատան միւբէքքէպ պիր Սիրոյ ընկերութիւն տախի թէշքիլ իտիլիպ, պունուն մագսէտի տէ բաղար կիւնէրի մէղհէպէ, ախբագա վէ թէրպիյէյէ տայիր պիր Լսարան իհտատ իթմէքտէն իպարէթ պուլունմուշ օլտուղու, վէ ընկերութիւնու մէղքիւր կիւնտէն կիւնտէ թէրագգը վէ հհմմիյէթ քէսպ իթմէքտէ պուլունտուղու մա էլ մէմնունիյէ խապէր ալընմըշ տըր։

Ֆրնուզտա պուլունան Հայրենասէր ընկերութիւն թարաֆընտան տախի մէքթէպլէր թէէսիս օլունտուղու քէմալը սուրուրա իշտիրմիշ տիր։

Մէղքիւր ընկերութիւնարընն տէվամ՝ու թէրագգըլարը իչիւն, միլլէթիմիզին հէր սընֆընտան մանէն վէ մատտէթէն մուավէնէթ վէ թէշվիգաթ կէօրմէյէրինի արզու իտէրիզ

—

Մուշտան բաթրիգխանէէ վարիա օլան պիր գրթա մէքթուպուն մաալինէ նազարէն, մահալը մէղքիւր հիւքիւմէթ աղալարընան պիրիսի ալէյհինտէ Գեր. Ռաֆֆորդ թարաֆընտան վալի վիլայէթէ մէքթուպ կէօթիւրէն պիր ատամը Մուշտան 5 սաաթ էօթէտէ Զարպահուր տէնիլէն մահալտէ գաթլ իլէ գուլագ լարընը, էլլէրինի քէսմիշլէր, վէ ալթը րիճիլիյէսինի աղրընա գումուշար տըր։

Թէլէֆոն էլլէն սա՝ սանէյնէ գրուճաաֆ ալանա։

ՔԻԻՐՏԼԷՐ

ՎԷ

ԹԻԻՐՔ ՂԱԶԷԹՈՂԱՐԸ

—

Ձերիսէի Հալատիս
վէ Թէրճէմանը Հաղրգաթ.

(ՏԵՒԷՏ ՆԵՏԻՆԷՆ ՊԷՎՄ.)

—

13°.— Թէրճէմանը Հէնէֆէ կաղէթասը, սեպտ. 13/25 բէնչէնպիհ կիւնքի վէ սեպտ. 24 ճումաա կիւնքի նիւսխէլէրինտէ, Քիւրտլէր վէ Անատօլու ըսլահաթը մէսէլէլէրինէ թէալլիւգի պուլունան իքի գրեթա պէնա տէրճ իթմիշ օլտուղունտան, վէ պիզ իսէ, պիր վագրթտան պէրու Թիւրք կաղէթալարը իլէ պաշլատըղըմըզ միւպահասէյ, մէսայիի եէվմիյէճէ էհէմմիյէթի պուլունմասը հասէպսիզ, էթրաֆլըճա իճրա իթմէք գարարընտա պուլունտուղումուղտան, Թիւրք ըէֆիգիմիզին պու իքի պէնտէրինի, պէր վէճհի աթի այրը այրը վէ ֆըգրա պէ ֆըգրա միզանը թէագրգտան կէչիրմէյի ֆայտատէն իսայի կէօրմէմիշիզ տիր։

14°.— Թիւրք ըէֆիգիմիզ պիրինճի պէնտինին մուգատատէմսինտէ, Քիւրտ չէգավէթլէրինէն պահս իտէրէք, «Վագտա «պու կիւնքի կիւնտէ Քիւրտիս. «թանտա տէֆաթէն ինտանտ տէհ. «չէթ վիրէճէք պիր չէյ եօգ տըր» տէմէսինին, չայանը իսթիղրապ կէօրմէքտէյիզ։ Մէկէրչի Քիւրտլէրին չէգավէթլէրինտէն տէհշէթ վէ միճիպինճէ հարէքէթ իթմէք իչիւն, միճերրեա պիր ճէսիմ իսեա՞ն մը չըգմագ կէրեք տիր, վէ ահճէպա հիւբիւմէթ, Քիւրտլէրին հալինի նաղարը աբգգաթտա ալմագ իչին տօղրուտան տօղրույա տէվլէթի Այնէյէ գարչը Քիւրտլէրին պիր ումուտի իսեան չըգարմալարընա մը պէքլէմէյի տիր։ Պիզ Քիւրտլէրին հարաքեաթը, չէյնա Ապտ-իւլլահը ախիրէն իսեան իթմէսինտէն էվվել տախի «միճիպի տէհշէթ» օլտուղու էֆքեարընտա պուլունմուշ, վէ օ էֆքեարը պէհանի իթմիշիզ տիր. չինքի, Քիւրտլէրին պիր պէօյիք գըսմը, սէնատթա, զիրատթա, վէլհասը քէնտի էլլէրինին էմէքլէրի իլէ թէայիւշ ետմէք իսթէմէյիպ, էրմէնիսթանտա վէ Ասիայը Օսմանլիներին սայիր թէրաֆլարընտա սէրբէրի (Նէմա) պիր էօմր կէչիրտիքճէ, վէ պինանէն ալէյհ, էհլի զիրատթ, սէնատթ վէ թիճարէթ օլան ահալիի միւթիէնին պաչը ուճուճտա Տամանկլէս գէլըճը քէսիլիպ, օնլարընի մահսուլաթընը զասպ, վէ հաթթա ճան վէ ըրզարընա սուի գաստ իթտիքճէ, վէ պիր թարաֆտան տօղրուտան տօղրույա ահալիի ըզրար իթտիքլէրի վագրթ, տիկեր թարաֆտան տախի, օ ահալինին սատատէթը հալ վէ սերվէթինտէն մատտէթէն վէ մանէն իսթիֆատէ իտէճէք օլան տէվլէթի, տօղրըստան օլարագ ըզրար իթմէքտէ պուլունտուղճա, վէ պէօյլէճէ, մէմլէքէթին թէրագգիյաթը մատտիյէ վէ մանէվիյէսի էօնիւնտէ հայիլ օլուպ, էսպապը հայաթ վէ մամուրիյէթի սէվերէսիզ պըրագտըղճա, պիզ, վէ չիւպհէսիզ պիզիմէ պէրապէր պիւթիւն վաթանբէրվէրէրան վէ թէրագգըբէրվէրէրան, Քիւրտլէրին պուլունտուգլարը ահվալը էօթէէտէն պէրու միւբ ու միլլէթ իչիւն «միճիպի տէհշէթ» ատտ իթմիշիզ տիր, վէ հաճէթ եօգ տիմէէ քի, չիմտի Քիւրտլէրին չըգարտըգարը դավայիլի ճէսիտէ իսէ, Քիւրտլէր հագգընտա, աչըգտան աչըրա իսեան հալինտէ պուլունսունար պուլունմասընլար, ալխրէն կէօրիւմիւշ օլտուղու կիպի տէյիլ կէվշէք վէ թարաֆկիրանէ, իլլա միւէսսիր վէ չէտիտ վէ ատատէթբէրվէրանէ թէտապիրի զապթիյէ վէ ըսլահլյէ իթթիխաղընը էչէտտի լիւզումունա տայիր, Ապտ-Ուլլահը իսեանընտան ադտէմ պէեան իթմիշ օլտուղումուզ էֆքեարը թաստիգ իտէր։ Հալ պու քի, Թիւրք ղաղէթալարը, մէմլէքէթին էսպապը թէրագգը վէ մամուրիյէթինի իսթիհզար վէ վիգայէ իմմէք վէ ահալիի միւթիէյի մէմնունն գըլմագ նէ տիր, եօլէ մէսէլէլերէ էհէմմիյէթ վերմէմէքլէրի, վէ գայտըզ վէ ագըլըզ զապթիյէլէր կիպի, անճագ լաթթրըտրեր տույտուգտա իրրըզզին արգասընտան գօշմագլըզը տատթ իթմիշ օլտուգլարընտան, պուպենտիմիզին նօմ. 1°. ֆըգրասընտա թասվիր իթտիյիմիզ սույի մէսէլէլերի միւճիպինճէ, պու ֆիւրտ մէսէլէսինտէ տախի չիմտիյէ տէկկին իսթիյարը սիւբիւթ իտիւպ, վէ անճագ արա սըրա էրմէնի մէսէլէսինին, քինտի սինիրլերինէ տօգունտուղունու անլամմագլա իքթիֆա իյլէեիպ, չիմտի իսէ, օ մուսպարէք ֆիւրտլէր արթըզ հէր ագիզիքլերինի մէյտանա գօյտուգտա, ֆիկրագի վագթ պէ վագթ պագը միւթալաաբ տէրճ իտէեօրլար իսէ տէ, զանն իտէրսին քի տօղրու պիր չէյ եաղմամագլըզը անտ ու չարթ իթմիշլէր կիպի, իչլերինտէն քիմսի, երնէ ֆիւրտլերին հարաքեաթընտա «միճիպի տէհշէթ» պիր չէյ պուլունմասը. ղընը պէեան իտէյօր, վէ քիմսի տէ, չիմտիյէ տէկկին դրիթիգա իթմիշ օլտուղումուզ ձերէ. «ուէ Հաքքը» կիպի, խիլաֆը վագը միւթալաաթ իրատ վէ մուղիրը թէտապիրլը թէքլիֆ իթմէքտէ պուլունույօր։ Պիզիմ Թիւրք մուհարրիրլերիմիզին լուղէթ քիթապլարընտա «համիյէթ» քէլիմէսի ԲԷ-----ՆԷ, վէ «վաթանբէրվէրլիք» քէլիմէսի Է-ԼՄՔԷԲԷԼԷ, վէ «ատալէթ» քէլիմէսի Ռ-ՔՖԷրլէ, վէ «հիւսնի իտարէ» քէլիմէլերի ԿԷԼԷՀ ԿԷ-ՂԷԼ տէյի թէրճէմէ օլունտուղու մալիմ իսէ տէ, նօմ. 1°. ֆըգրամընզա իֆատէ իթտիյիմիզ վէճհէլ, Թիւրք ղաղէթալարընընն չու սույի մէսէլէլերինէ նէ տէրէճէ թէէսսիֆ օլունսա եէրի տիր։

15°.— Թէրճէմանը Հէնէֆէ իլինճի ֆըգրասընտա տեր քի,

«Ամֆրանիսթան, Ռուսիա վէ Ինգ. «կիլթերրա արասընտա նասըլ պիր «մէյտանը միւխատտա օլմուշ ի. «սէ, Անատօլու տախի պու իս. «թիտատը վերմէէ պաչլամըշ «տըր տէնիլսէ ատատա իսթիպատ «օլունո՞ւր մու. ֆիկրագիգա պու «խթիտատ էլեեվմ պայիտ տիր. «լաքին հէր ատթի տէ գարիպ տիր։»

Ղարիպի չուրասը տըր քի, Թիւրք ղաղէթալարը, միւթատ օլան չօրաղլըգլարը իգթիղասընճա, ումուրը տախիլյէմիզտէ վէ պա խուսուս իչպու ըսլահաթ մէսէլէսինտէ, մասլահաթըն ճիտտի վէ հագիգի հալինի նաղարը տիգգաթա ալաճագ եէրտէ, ասլա էհէմմիյէթի վէ պաղէն ասլ ուէսասը պիլէ օլմայան թէֆէրրուաթը էօնէ գօրլար, վէ մէսէլա, էրմէնիլէր վէ եախօտ սայիր գավմար հագգլը օլարագ սուի իտարէ վէ մէզալիմէն չէքեայէթ իթտիքտէ, հագիգաթը հալը իթիրաֆ վէ իճապընա պագրըմասընը թավսիյէ իտէճէք եէրտէ, «Իֆտատաթ վար տըր», «Թահրիքաթ իճրա օլունույօր», «միւպալաղա իտիլիյօր» կիպի իթիրազլար գուլանընըրլար, վէ հէր քէսի տէ քէնտիլէրի կիպի, . . . սաֆտէրուն զանն իթտիքլէրինտէն, պէօյէ տիմէէրի իլէ իշ պիթիյօր տէյի մէմուլ իտէրլէր։ Թէրճէմանը Հէնէֆէ տախի այնի մէվգիտէ պուլունույօր։ Անատօլունուն Ռուսիա վէ Ինգիլթերրա արասընտա «մէյտանը մուխատտա» օլապիլմէսի, պիւթիւն պիւթիւնէ խարիճ եզ մասլահաթ իհթիմալաթ նէվմնտէն տիր, վէ ըսլահաթտան բէք ազ, եախօտ հիչ պահս իթմէյէն պիր Թիւրք ղաղէթասը, Քիւրտլէրին ահվալինտէն պահս իթմէյէ թէչէպպիւս իմանիքտէ, սէօզիւ օրատան պաչլամասը, չու եօգարտա թասվիր իթտիյիմիզ չօրաղլըգլարընը խապաթատան պաչգա պիր չէյ եարամաղ։ Թիւրք ղաղէթալարընա նասիհաթ իթմէլի տիր քի, օ գատտար «տերին» վէ «ֆէթհին» «տիբլոմաթլըզը» պիր աղ վագրթ իչիւն պիր թարաֆա գօյուպ, չու իչին հագիգաթը հալինտէն պահս իթտսինլեր, մէմլէքէթիմիզտէ հէր չէյի կիլ ըէնկինտէ կէօրմէքլիքտէն ֆէրաղաթ իթտինլեր, վէ սուի իտարէի վագրէյի տերմէյան, վէ ըսլահաթըն էչէտտի լիւզումունու պէյան իթտսինլեր, վէ հաճէթ եօգ տուր տիմէյէ քի, էօթէէտէն պէրու ղաղէթն Թէրճէմանը Լֆէեբրըն սիւլիւբ իթմէքտէ օլտուղու չու մէպլէք. Թիւրքիատա չըղան պիր ղաղէթանըն իթթիհաղ իթմէսի վաճիպ օլան էն կիւզել, էն տօղրու մէսլէք տիր, չիւնքի Ասիայը Օսմանլիին հալի իպահ օլունտուգտա, նէ Ռուսիա վէ Ինգիլթերրանընն «միւխատտա» սընա (պիր պիրինէ խիւտէ եարմագ), վէ նէ տէ, Թէրճէմանը Հէնէֆէնա խօշ կէօրիւնմէմէքտէ օլան Ինգիլիզ գօնսօլոսլարընա լիւզում գալը։ Լօրա Պիզընֆիլտ գապինէթինին միւրէվվիճի էֆքեարը օլտուղու մալիում օլան Թայֆա ղաղէթասը, ախիրէն Թէրճէմանը Լֆէեբրատա թէրճէմէսինի տէրճ իթտիյիմիզ պիր պէնտինտէ տեեօր իտի քի, «Էվրօբա, Էրմէնի մէսէլէսինին Պուլղար մէսէլէսի մէսէլէսինին քէսգ իտուպ, ա. «տայիչի ումմումի իվլալ իթմէսինի թէճվիզ իտէմէզ, վէ պա. «խուսուս Ինգիլթէրրա, Թիւրքիատա մէվճուտ օլտուղու թահ. «թը թասսիդ ու իթիրաֆտա պու. «լունան պիր սուի իտարէնին «տէվամ վէ պագասընա միւ. «սատտէ իտէմէզ։ Իմտի, ըս. «լահաթը լազմէյի տերհալ «մէվգիի իճրայա վաղ իթմէսինի, «Պապը Ալիտէն սուրեթի միւէս. «սիրէտէ թալեպ իթմէյիպզ։» Իչթէ Թայֆընը չու սէօզլէրինի ի. չիտերէք. Թէրճէմանը Հէնէֆէ իս. քեաթ օլապիլիր քի, պիզ ճիտտէն իճրայի ըսլահաթ իտտուպ, օ եօլտա էբէյիճէ թէրագգը իտէճէք օլուրսագ. քէնտիսինէ միճիպի էնտիչէ օլան «միւխատտա» լար, էնթրիգալար, վէ գօնսօլոսլար, վէլհասը, հէր նէվլ էճնէպի միւտաթէէսի, քէնտիլիյինտէն զայիլ օլուր։ Թիւրք ղաղէթալարը պունու նէ՞ վագրթ անլայաճագլար։

16°.— Թէրճէմանը Հէնէֆէ պէր վէճհի աթի տէվամ իտեր։

«Ինգիլթերրանընն Ռ-ուսիա-ը. «լանմը տէտիկի չէյ իսէ հէվան «Էրմէնիլէրէ միւնհասըր օլտու. «զունու հէր քէս պէտատհէթէն «կէօրէպիլիր։ . . . ։ Ինկիլիզլերին «իլիթիղամ վէ իսթիհսապ իյլէ. «տիքլերի խալգ (էրմէնիլեր) միյա. «ընընտա մըգտարը նուֆուսճա «անլէրէ բէք զիյատէ ֆայիդ օլան «պիր թագըմ խալգ տահա վար «տըր քի իսմլերինէ ֆիւրտ տէ. «եօրլար։»

Կիւյա Հէնէֆէ թէրճէմանը օլաճագ Թիւրք ըէֆիգիմիզ, արթըգ պիւթիւն ճէհալէթ վէ թէասսուպ զաֆրասընը, չու սաթրլարընտա տիչարը ֆըզգըրթմըզ տըր։ Անատօլու ըսլահաթը տէյէրէք Ինկիլթերրանընն հէվան Էրմէնիլերի իլթիղամ իթմէսինէ, Թէրճէմանը Հէնէֆէ նէ՞ հագգ իլէ կիւճէնիյօր։ Անատօլուտա վագի օլան մէզալիմ վէ թէասատիյաթ վէ սուի իտարէնին գըսմը աղէմի թէպապը ղայրը միսլիմ ալէյհինտէ իտուկինի քի՞մ պիլմէզ, վէ Անատօլունուն պա խուսուս Էրմէնիսթան վէ Քիւրտիսթան գրեթալարընտա, ահալիի ղայրը միսլիմ տէյէրէք Էրմէնիլերտէն պաչգա քի՞մ անլայշլապիլիր, վէ պինանէն ալէյհ, Անատօլուտա ըսլահաթ իճրա օլունմասընա էն զիյատէ իհթիյաճը պուլունան գավմ, Էրմէնի մէնիլէր իտուկինի, միթեասըպ թիւրք մուհարրիրլերինտէն վէ օ գաֆատտա ատէմլերտէն պաչգա քի՞մ ֆէհմ իթմէզ։ Թէրճէմանը Հէնէֆէ, հալլերինին ըսլահընա էշեատի լիւզումլերի պուլունան, վէ ֆագաթ պունճա վագրթտան պէրու հիւքիմէթի Սենիյէյ վագը օլան իսթիտատարը սէմէրէսիզ գալմըշ օլան Էրմէնիլերին, տէվլէթի Ալիյէյ էզ ճան ու տիլ ատսթ օլան պիր էճնէպի տէվլէթ թարաֆընտան չայանը իլթիղամ պուլունմուշ օլմալարընա կիւճէնէճէք, վէ պէօյլէճէ քէնտի զաղէթասընը օգուրան, վէ պէլքի քէնտիսինտէն զիատէ ալիմ վէ սերպէսթ էֆքեար սահիպի օլմահան թիւրքլեր իլէ Էրմէնի ահալիսի միյանընտա հիչ օլմալա պուլուտէթ պըրագաճագ եէրտէ, Էրմէնիլերին հագգը իսթիտատարընն դապալ վէ միճիպինճէ հարէքէթ օլունմասընը հիւքիմէթի Սենիյէյ թալսիյ իթտսէ, ղաղէթաճըլըգ վազիֆէսինի տահա ատոզրու վէ տահա ֆայիտէլի սուրեթտ իֆա իթմիշ օլմա՞զ մը։ Ամապա նէ՞ սեպեպէ մէպնի Թիւրք մուհարրիրլերի հէնուզ անլայանայօրլար քի, Էրմէնի մէսէլէսինէ գարչը հիտտէթլենմէյէ ասլա հագգլարը եօգտուր, չիւնքի օ մէսէլէ մէմլէքէթին իհթիյաճաթը մէշրուէսինի իքմալ վէ ըսլահաթը լազմէյի իճրա իթմէք խուսուսընտա միւատեթի մէսիտէտէն պէրու կէօթերիլէն դայսըզլըզը վէ իհմալը նէթիճէսի տիր։ Նիչին անլայամայօրլար քի, պիր չէյին նէթիճէսինի տէֆ իթմէք իչիւն էվվէլա սէպէպինի օրթատան գալտրըմադ ֆարզը ազէմ տիր. Նիչի՞ն ֆէհմ իթմէյօրլար քի, Էրմէնի մէսէլէսինէ գարչը եաղարագ, մէմլէքէթին իհթիյաճաթը հագիգյէսինի քէթմ իթմիշ վէ միլք ու միլլէթ իչիւն մազարրաթը միճիպ պիր մէսլէք թուսմուշ օլուրլար. վէլհասը, նիչի՞ն անլամայօրլար քի, հիւքիմէթի սենիյէ վէ եվգաթը միլսթէլիֆէտէ իճրայի մէմուրիյէթ իտէն վիլքէյայի ֆիխամ հազարաթը քէնտիլերի պիլէ Էրմէնիլերին չիքեայթ վէ իսթիտատարը վագրասընը հագգը իտուկինի թանրմըշ օլտուգլար հալտէ, Թիւրք մուհարրիրլերինն Էրմէնի մէսէլէսինէ գարչը եաղմալարը, պիր թարաֆտան էրպապը վուգուֆուն իսթիհզասընը միճիպ օլաճաղը կիպի, տիկեր թարաֆտան տախի Թիւրք ահալիսինին ճահիլ գըսմընը Էրմէնիլերէ գարչը թէասուպունու թէզելիտ իտէճէք տիր, վէ պինանէն ալէյհ չու մէպլէքլերի միլք ու միլլէթին մէնաֆիինէ մուղայիր տիր։ Թիւրք մուհարրիրլերի պու կէրէքլիլիքլերի տահա նէ՞ վագրթ անլայաճագլար, վէ չու պարիտ վէ մուղիրը ատէթլերինի տահա նէ՞ վագրթ ունուտարագ, չու ըսլահաթը տախիլյէմիզ մէսէլէսի կիպի պիր մէսէլէի հայաթիյէտէ, զաղէթաճըլըգ մէմուրիյէթի ճէմիլէսինէ մուվաֆգը մէսլէք թուսմազա պաչլայաճագլար։

Ղանիէն Թէրճէմանը Հէնէֆէնընը «Էրմէնիլեր միյանընտա սաքին օլան Քիւրտլեր, մըգտարճա անլէրտէն բէ՞ զիյատ ֆայիդ տիրլեր» տիմէսի տախի խիլաֆը վագի տիր. պիզ իտտաա իտէրիզ, վէ հինի հաճէթտէ պէրահինի գավիյէ իլէ տախի իսպաթ իտէպիլիրիզ քի, Օսմանլը Էրմէնիսթանընընն պաչլըճա գըրեթասընտա, եանի Երզրում վէ Վան վիլայէթլերինտէ մուգիմ Քիւրտլեր, օ վիլայէթլերտէ մուգիմ Էրմէնիլերտէն մըգտարճա «բէք զիյատէ ֆայիդ» օլմագ չէօյլէ տուրսուն, օ վիլայէթլերտէ Քիւրտլեր Էրմէնիլերին Ղ-ազը գատտար պիլէ եօգտուրլար։ Պիզ պունու իչ մէնպատան, եանի, Էրմէնի Բաթրիգխանէսինին միւգթէտիր մէմուրին վասիթասը. ըրա իճրա իթտիրտիյի ըսթաթիսթիդերտէն, վէ Էրմէնիսթանտա մուգիմ Քիւրտլերին մըդտարընտա տայիր հիւքիմէթի Սենիյէյ վարիտա օլան մասիմանթը բէսմիյէտէն, վէ Ինկիլիզ գօնսօլոսլարը թարաֆընտան քէնտիսինտէ հիւքիմէթի մէթպուէլերինէ կէօնտերիլէն բարօրթօլարտան իսպաթա հազըրը։ Ֆագաթ, գայիտ թէն հէր միւտտայի էվվէլա քէնտի միւտտասընը իսպաթա մէճպուր օլուղունտան, Թէրճէմանը Հէնէֆէնընը թէքլիֆ իտերիզ քի, գաչամագ կէօսթէրմէյէրէք վէ բսթրլլահ բարալամայարագ, չու սէօղլունիւ, եանի Էրզրումը դյանընդա՝ տաքին օլան Քիւրտլերին, մըգտարճա Էրմէնիլերտէն բէ՞ զիյատ ֆայիդ իտտուկինի իսպաթ իթմէն, վէ իսպաթ իտէմէտիյի հալտէ, խաթատա պուլունտուղունու իթիրաֆ իլլէսին Հաճէթ եօգտուր տիմէյէ քի, Էրմէնիլերին էն միւհիմմ գըսմը Էրմէնիսթանտա վէ պիր գըսմը տախի Ասիայի Օսմանլիին սայիր գրեթալարընտա սաքին օլտուղու կիպի, ասըլ Քիւրտիսթանտա Եանի Տիյարպէքիր վիլայէթինին ճիհէթի չըմալիյէսինտէ վէ Էլ ճեզիրէ թարաֆլարընտա տախի Էրմէնի սաքին օլմագտա, վէ օրատա պիթթապ, Քիւրտլեր Էրմէնիլերտէն մըգտարճա ֆայիդ պուլունմագտա տըրլար. ֆագաթ պու հալտէ, տէյլի Քիւրտլեր Էրզրումը դյանընդա իլլա Էրմէնիլեր Քիւ-ուրտլեր դյանընդա սաքին օլմուշ օլուրլար. հալ պու քի, Թէրճէմանը Հէնէֆէնընը իտտասը չու տուր քի, «Էրզրումը միյանընտա սաքին օլան Քիւրտլեր, անլէրտէն մըգտարճա բէք զիյատ ֆայիդ տիրլեր»։ «Էրմէնիլեր միյանընտա սաքին օլան Քիւրտ» տէեէրէք, Էրմէնիսթանտա սաքին օլան Քիւրտլեր անլաչըլըճաղընտան, պագալըմ, սէօզտէ հագրգաթընն Թէրճէմանը օլանթիւրք ըէֆիգիմիզ, չու զարիպ իտտասընը իսպաթա միւգթէտիր օլապիլէճէ՞ք մի տիր։

(ՏԵՎԱՏ)

Բ.

ՏԻՆԵԻ ԲՕՍԹԱ

ԱՄՂԱՆԻՍԹԱՆ

—

Ամֆրանիսթան վուգուսաթընա տայիր էն սօն հալատիսաթ, թէլէկրաֆլարտան մալիում օլմուշ տուր։ Քեապիլ իւզերինէ եիրիւյէն Ինկիլիզ ֆըրգալարընընն խաթթը բուճաթը գաթ օլունմասը, վէ Ինկիլիզ միրալայը կօրտօնսուն, մայէթինտէքի ասքէր իլէ թանթը մուհասէրէյէ ալունմասը, էհէմմիյէթլի վուգուսթտան մատտուտ օլապիլիր։ Ցինքի բօսթա իլէ ալտըղընըզ Ինկիլիզ ղաղէթալարը իսէ, Ինկիլիզ ասքէրինին իլէրույէ աօղրու վուգու պուլան հարաքեաթընն թաֆսիլաթընը հավի պուլունույօրլար։ Էմիր Եագուպխան Գուչի, եախօտ տահա տօղրուսու Քիւհի օրտուկեահրնա Ինկիլիզլերին նէզտինէ կէլմէզտան էվվէլ, քէնտի սէրասքերի վէ մուախխարէն քէնտիսի, Ինկիլիզլէյէ մէքթուպլար կէօնտերիպ միւատտէ թալէպ իթմիշլէր վէ մուսֆագաթ օլունմուշտուր։ Էմիր վէ քէնտի մախտուտմա վէ սէրասքերի վէ սահիր 45 նէֆէր բիճաքիպար վէ մէմուրին, մայէթիյինտէ 300 նէֆէր սիւարի պուլունտուղու հալտէ, Ինկիլիզ օրտուկեահրնա վասը օլմաշլար։ Ասըլար Քեապիլին գարուրարընը գարամը տըրլար վէ մուգալէմէթ հազըրըզը կէօրմէքտէ տուլունույօրլար։ Մուախխարէն անլաշըլտըզընա կէօրէ, Լֆղանլար, Ինկիլիզ սէֆարէթխանէսինտէ պուլունան իչ պէյիք զապթի եագմայրպ, տէֆֆ իթմիշլեր տիր. ֆագաթ սըր Գավակնարինին ճէսէտի խարապաթ ալթընտա գաբմըշ տըր։ Ինկիլիզ ֆըրգալարընտան պէրիսինտէ գօլէրա զուհուր իթմիշ տիր, ֆագաթ էօնիւ ալընապիլճէք տիր կիպի կէօրունիյօր։ Թայֆա ղաղէթասը, Ամֆրանիսթան մէսալիհինէ տայիր սեպտ. 29 թարիխի նիւսխէսինտէ միւնտէրիճ պէնտինտէ, եագուպ խանդն Ինկիլիզ օրտուկեահրընա կէլմէսի, հէման քէնտի էմնիյէթի չամսիյէսինի մուհաֆազա իթմէք նիյէթիյլէ օլապիլէճէյի էֆքեարընը պէյան իտէյօր, վէ ասըլարընն Ինկիլիզ օրտուսունու չօգալուպ իչղալ իտէմէյէճէյի իմիգատընտա պուլունույօր։

ԹԻՐԲՄԷՆԼԷՐ

—

Ռուսլար վէ Թիւրբմէնլեր միյանընտա ախիրէն վուգու պուլան, վէ պու թարաֆա մուղլաղ պիր սուրէթտէ խապէր վերիլէն ճէսիմ մուհարեպէյէ տայիր։ Ինկիլիզ ղաղէթալարընտա աթիտէքի թէլէկրաֆը կէօրիւչիւզ տիր։

Բէլէրսպուրգ, 29 սեպտ.

Մահը հալընն 4 իւ թարիխիյէ Պուրմատան (Թիւրքիսթան) վարիտ օլան խապէրլերէ նազարէն, Ռուսլար օգոստոսուն 28 ինտէ Դէօք Թեբէ նամ մահէլ գուրպինտէ իճրայի քէշֆիյաթ իթտիքլերի էսնատէ, Ցենկել թեբէտէ միւքէմմէլ սուրէթտէ մէթերիալէր իչինտէ պուլունան քիւլիյէթլի Թէքքէ Թիւրքմէնլերինէ թէսատիֆ իթտիրլեր։ Ռուսլար թարաֆընտան վուգու պուլան թէարրուզա, Թիւրքմէնլեր մէյտանէ մուգավէմէթտէ պուլունտուլար։ Ռուսլար, 30.000 Թիւրքմէն թարաֆընտան մուհաֆազա իտիրմէքտէ օլան պիր միւսթահքէմ մէվզը իւզերինէ 6 սաաթ միւթէմատիէն 12 գրեթա թօբ իլէ աթեշ իթտիլեր, վէ ադամ իւսթիւ, Թիւրքմէնլերին իլլա խաթթընը զապթա մուվաֆֆագ օլտուլար։ Թիւրքմէնլեր, պիր գաչ պին քիչի թէլֆաթ վերտիքտէն սօնրա, կիճէլյինքէնտի մէվզիլերինի թէրբ իլէ ֆիլար իթտիլեր։ Ռուսլարընն զայաթը 178 նէֆէր մագթուլ վէ 16 զապիթ իլէ 234 մէճրուհ տըր։ Ճէման 428 քիչի։

ՆՈՒՊԱՐ ԲԱՇԱ

Թայֆա ղաղէթասընն Բարիս մուխպիրլ սեպտ. 28 թարիխիյէ աթիտէքի էլէկրաֆը չէքիյօր։

«Մըսրը բէիսի վիքէլլասը Ռիազբաշա Նուպար բաշայա եաղտը պիր մէքթուպունտա պէյան իտէյօր քի, քէնտիսինին խըսիվի ճէտտա Թէվֆիգ բաշա իլէ ուգու պուլան իլլ միլգագաթընտա խըտիվի միւշարիլէյհ, Նուպար բաշանընն Մըսրրտան նէֆֆի քէնտիսինէ (Թէվֆիգ բաշայա) աթֆ իտիլմէսինէ գարչը բրօթէսթօ իթմիշ տիր։ Թէվֆիգ բաշա Ռիազ բաշայա թէքլիֆ իթմիշ քի, Նուպար բաշանընն նէֆֆինի ամիր օլան թէլէկրաֆընը քէնտիսի (Թէվֆիգ բաշա) թարաֆընտան իմզա խիլմէմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլմագ իչիւն, թէլէկրաֆ նէզարէթինէ պիլմիւրաճաա, չէքիլէն թէլէկրաֆընն ասընը կէօրսիւն։ Թէվֆիգ բաշա իլլէթինէ տէմիշքի, Նուպար բաշանընն նէֆֆինի հավի պուլունան էմրնամէի քէնտիսի իմզալամամը օլտուղունտանն Նուպար բաշայա մէքթուպ եազըպ, Մըսրրա տավէթ իթմէք քէնտիսինէ տիշմէզ իլլա Նուպար բաշանընն նէֆֆի մատտէսինտէ մէսուլ պուլունանլար։ բաշայի միւշարիլէյհին ավտէթինէ չալըշարագ, քէնտի սուի հարէքէթլերինի թամիր իթմէք կէրէք տիրլեր։ Պունտան գաթթնագար, տէմիշ Թէվֆիգ բաշա, Նուպար բաշանընն ախիրէն Ինկիլիզ հիւքիմէթի թարաֆընտան նայիլ օլտուղու ալամէթի ֆայիգայը թէվէճճիւհ, (եանի թահրիրաթը մախսուսէ իլէ Ս. Միքայէլ վէ Ս. Գէորգ նէ-

չանընդն կէօնտէրիլմէսի։) Նուպար բաշանդն Մըսրա ավոէթիտէ, ալէյհինտէ քէֆիր մայէտա թէտարիր իթթիհազընադ ուշը թէէ-մինաթ օլապիլիր։

ԱԼԶԱՍ-ԼՕՐԷՆ

Իմբէրաթօր կիրէօմ, Ալզաս-Լօրէնէ վուգու պուլան սէյահաթը իւզերինէ, էյլէթը մէգքիւրէ ա-հալիսինէ խիթապէն պիր պէյան-նամէ նէշր իտուպ, իմբէրաթօրիչա վէ քէնտիսի, մէմուլլարընդն զայրը տերէճէտէ հիւսնի գապուլ վէ թէլէճճիւհ պուլմուշ օլմալարընան տօլայը ըզհարը թէչէքքիւր իտերէք։ «Ալզաս-Լօրէնին կիւնտէն կիւնէ Ալէմանիա վաթանը իլէ բապլըթաը գավիլէշմէքտէ օլտուղունու» մանէմէնունիյէ թատիդ իթմիշ տիր։ Իմբէրաթօր իւմիտ պէյան իտէյօր քի, Ալէման հիւքիւմէթինին հիւսնի իդտամաթը վէ ահալինին կիւնտէն կիւնէ թէզայիւտ իտէն էմնիյէթի սայէսինտէ, անդարիպ պիր գավի իթթիհատ հասիլ օլաճաք տիր։

ՃԷՆՈՒՊԻ ԱՄԻՐԻԳԱ

Սօն խապէրլէրէ նազարէն, Բէրու վէ Պոլիվիա իլէ Չիլի օրտուլարը միյանընտա մուհիմ պիր մուհարէպէ վուգու պուլուպ, Չիլի ասքէրի, չիմոիյէ տէկին եէտի զապթընտա պուլունան Գալամա չէհրինի թախլիյէյէ մէճպուր օլմուշ, վէ տիկէր պիր Չիլի ֆլոտասը տախի պօզուլմուշ տուր։ Բէրու վէ Պոլիվիա օրտուլարը, Չիլի մէմլէքէթի իչէրիսինտէ իլէրուլէեօրլար։

Պու սէնէ Էվրօբանընդ էքսէր թարաֆլարընտա օրտուղու կիպի, Շարգի Սիպէրիատա տախի մահսուլաթ էյի օլմամը օրտուղունտան, Բուսիա մէմալիքինին օգբթասընտա գըթլըգ ղուհուր իթմիշ տիր։

—

Ճէղայիր վէ Մարսիլիա միյանընտա ախիրէն թահթ-էլ-պահր պիր թէէկրաֆ խաթթը վազ օլունմուշ տուր։

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնունճա պիթ թէտգիգ վէրիլէն գարարը հա-մի թանդիմ իլէ, Պաղը Ալիյէ թագտիմ օլունան 1295 սէնէի մալիյէսի մուվազէնէի ումումիյէսի Պաղը Ալիճէ թէչքիլ պուրրուբուչ օլան գօմիսիոնը ալիսէ լա էլ միքթալա, մէսարիֆի պիւտճէսինտէ օլան մուխասէսաթ վէ միւբէթթէպաթան իմրա գըլընան թաստիկաթ վէ թէնզիլաթա կէօրէ, տէվլէտիրի ալիյէ վէ իտարէլէրէ վուգու պուլան թէպզիրաթը սամիյէ միւհիմլինճէ, տարիբ վէ իտարէլէրինճէ էէնիտէն թանզիմ գըլընան մէսարիֆաթ պիւտժէլէրինին թէպզիրի ըզմիրնտա մէճլիսի մախսուսը վիքէլա գարարը իլէ, մալիյէ խազինէի ճէլիլէի տախրէսինտէ թէչքիլ օլունան գօմիսիոն, մուխասէսաթի վէ մէսարիֆաթըն ագտամը իւզերինէ իմրաի թէագիդաթէ չուրու վէ միւպաշէրէթլէ, նէֆայիճի թէպզիգաթընը պէր վէճնը ամի հէր գըսմըն ալթընտա կէօսթէրմիշ տիր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Ֆրանսա-ռուսական

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնու, պու գըսմա այիտ մէպալիղտէն 1854 վէ 55 վէ 71 վէ 77 սէնէլէրի իսթիգրազլարընտան մատտա, տուրյունը խարիճիյէնին թէէճիլ օլունան թէէհիյաթը մըգտարընը կէօսթէրտիքտէն սօնրա, մէզքիւր տէօրթ գալէմ իսթիգրազ իչիւն, 94.072.463 ղրշ. թէրգիմ իտիպ, անճագ գօմիսիոնճա իճրա գըլընան թէպզիգաթ հիւքմիւնճէ, պու իսթիգրազլարան 55 սէնէսի իսթիդրազընընը բէսիւմալի օլուպ, իքի իւչ սէնէտէն պէրու թէէճիլ օլունան 11.998.460 ղրշ.ըն հասպէլէհալ պու սէնէ տախի թէէճիլի լազըմ կէլտիկինտէն, զիքր օլունան իսթիգրազլար մուխասէսաթը օ մըգտար նօգսան օլարագ, 82,074.003 ղրշ. թէրգիմ գըլընմըշ տիր։

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնու՝ երինէ պիրինճի գըսմա այիտ օլմագ իւզրէ, էսհամը ճէտիտէ թախսիսաթը իչիւն 12.828.422 վէ էսհամը ատիյէ վէ մուգաթաթ վէ թիմարաթ վէ գիամաթ վէ էվգաֆը գուրա մուխասէսաթը օլարագ 50.149.324 վէ էմվալը էյթամ թախսիսաթը օլմագ իւզրէ 6.996.602 վէ իսթիգրազը մէճպուրի թախսիսաթը օլարագ, 13.000.000 ղրշ. կէօսթէրիպ, պունլարտան հէր պիրինին մըգտարը գույուրը խազինէյէ մուվաֆֆրզ օլտուղու, վէ զաթէն մուգարրէրաթտան պուլունտուղու անլաշընըլարագ, գօմիսիոնճա տախի հալի իլէ իպգա օլունմուշ տուր։

Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնու թէրթիպ էյլէսիյի վարիտաթ պիւտժէսինին եէքիւնիւ իւզրէրինէ պազը միւլահազաթ էյրատ էյլէտիյի սըրատա, գայմէյի թէտավիւլտէն արմագ իչիւն լազըմ կէլէն մէպալիղ՝ իսթիդրազ ագը իլէ թէտարիք օլունմազ իսէ, գայմէնին թէտավիւլտէն ըէֆի իչիւն 8 մարթ սէնէ 95 թարիխի գարարնամէ հիւքմիւնճէ։ կէօրիւբ վէ տիկէր պազը բուսուսմաթ հաբրլաթը միւսթէհնա օլմագ իւզրէ վերկի վէ թէբեուլիֆի սարիբ ենին խուսուսու գայմէ ալընըպ իսկա իսիլէճէճյինտէն թահսիլաթը վագանընն պիր իուսուսու տերէճէսինտէ խազինէի ճէլիլէ իչիւն նօգսան թերթիպիպ իտէճէյինի պէհան իտիպ պու խուսուս զայիաթա մուգապիլ մասրաֆ պիւտժէսինէ պիր շէյ վազ վէ թէրգիմ իթմէմիշ իսէ տէ, վագիթ ու զէման իլճաաթընտան օլարագ իսթիդրազ ագտը միչքիլաթ վէ թէաստիւրաթ քէսպ իտերէք։ պու ճիհէթլէ զայաթը մէրգումէ թէհագուգ էյլէտիկինտէն, վէ ինա էլ հիսապ մըգտարը 237.616.400 ղրշ. թախմին օլունտուղունտան, պունուն պիրինճի գըսմա մասրաֆ գայտ վէ իլավէսի իգթիզան մասլահաթտան կէօրիւնմիշ տիր։

Պու հիսապա կէօրէ, պիրինճի գըսմըն եէքիւնիւ՝ գօմիսիոնճա իճրա գըլընան թէնզիլ վէ զամտան տօլայը ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնունուն թերթիպ էյլէտիյի մըգտարա նիսպէթլէ 225.617,940 ղրշ. ֆազլա իլէ 402.664.751 ղուրուշա պալիղ օլմուշ տուր։

ԻԲԻՆՃԻ ԳԸՍՄ

Մէ-բէրրէպաթը հաշանդնէ

Խազինէի խասսա Շահանէ մուխասէսաթը օլմագ իւզրէ, ըսլահաթը մալիյի գօմիսիոնունուն կէօսթէրտիյի 108.640.500 ղրշ. գօմիսիոնճա տախի այնէն իպգա օլունտու։ Ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնու էվգաֆը Հիմայուն միւրէթթէպաթընը 11.500.000 ղրշ. կէօսթէրմիշ իսէ, սապլըգլարընա նազարէն 1.500.000 ղրշ. նօգսանը իլէ, միւրէթթէպաթը մէրգումէնին 10.000.000 ղրշ.ա թէնզիլ թէզէքքիւր օլունմուշ տուր։

Միւրէթթէպաթը Հիճազիյէ 18.498 803 ղրշ. օլարագ, ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնճա, տախսիլիյէ պիւճէսինտէն պիլիֆրազ մուխասէսաթը մուգանէնէյէ նագլ իտիլմիշ, վէ գօմիսիոնճա տախի պու սուրէթլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

Հէյէթը Այան վէ հէյէթը Մէպուսան թախսիսաթը՝ ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնունճա 12.500.000 ղրշ. կէօսթէրիլմիշ իսէ տէ, պու սէնէ հէյէթը Մէպուսանընդ թէէխիրի իճթիմաը ճիհէթի իլէ պունլարա այիտ օլան 9.350.000 ղրուշուն թէնզիլի իլէ, եալընըզ հէեթը Այան մուխասէսաթը օլարագ 3.450.000 ղրշ.ու իպգա գըլընմըշ տր։

Միւթեգաիտին վէ միւհթաճին մաաշլարը օլան 65.467.940 ղրշ. հալի իլէ իպգա իտիլմիշտիր։

Իշգոլ իքրինճի գըսմընը եէքիւնիւ, ըսլահաթը մալիյէ գօմիսիոնունուն պու գըսմ իչիւն թերթիպ էյլէտիյի մէպալիղտէն 10.850 000 ղրշ. նօգսանը իլէ 205.757.243 ղրշա թէնզիլ էյլէմիշ տիր։

ԻՒԶԻՒՆՃԻ ԳԸՍՄ

Ռեսմիյէ

Գըսմը մէզքուր ըէտտիյաթտան վէ հայ օլտուղու մէպալիղ 575.000 ղրշտան իսպարէթ օլարագ հալի իլէ գապուլ օլունմուշ տուր։

(Տէվամ)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԱՌ ՊԱՐՈՆ ՇԱՀՐԻՄԱՆ

Ազնիւ Պարոն,

Թերթերդը Էֆէսոս լրագրոյ 657 և 658րդ. թուոցը մէջ Ձեր մի նամակը կարդացի։

Դժբաղդաբար դեռ նոր է որ Ձեր անունը կը լսեմ և տեղեակ կը լինիմ այն ազնուագոյն զգացմանցդ որք հայրենիքի համար բարախող սրտից են յատուկ։ Արդարև շատ ճանչնար զՁեզ և դուք չէք ճանչնար զիս։ սակայն ինչ փոյթ ասի, քանի որ երկուքս ալ միևնոյն հայրենիքի ենք զաւակ և միևնոյն հայրենեաց չահուցն ենք տենչացող։ Հերիք է որ երկու մտքեր հաչա լինին իրերաց հետ, նոյա քարեկամ ու ծանօթ լինելն չատ հեշտ գործ է։

Կը յուսամ ուրեմն որ պիտի նեղիլք ինձ ներկայիս փութալ ընորհակալիքս յայտնել Ձեզ այն տողերուն համար, զորս մասնաւորապէս կը ըրած էք իմ ծննդավայրին յետամնացն ու անգգայ Թամզարայի նկատմամբ։ Իսկ՝ թէ այդ տողեր խթան մը լինէին Թամզարացւոց ի յառաջդիմութիւն։

Այլ ցաւելով կըսեմ, դժուար է ինձ յուսալ այսպիսի մի բան այն հայրենակիցներէս որոց խաւարասիրութեան ապացոյցն ի մօտոյ տեսած եմ, ապացոյց մը զոր հարկ կը համարիմ հակիրճ կերպիւ բացատրել։ Թերևս մարդկային արժանապատուութեան զգացումն զարթուցանէ այս, զէթ Թամզարացի պատանեաց երիտասարդաց սրտին մէջ, և զէթ սոքա ուղիղ գիտակցութիւն ըսանանալով իրենց վիճակին վրայ, ըսկըսին ուրիշ բաղում գիւղօրէից Հայերուն պէս սթափիլ այն բարբարական մեռելութենէն, յոր կապէք թէ թաթախուած են յոտից ցգլուխ։

Պարոն Շահրիման, ժամանակ մը կար, և այն ասկէ 9 տարի առաջ, յորում Թամզարան ալ ի նորոյ մի քանի ազգասէր անձանց, Կ. Պոլսոյ մէջ մայր կը լինի Լամբրոնեան անուն ընկերութեան մը, որոյ նպատակն էր Թամզարայի մէջ ցերեկեայ և գիշերօթիկ երկսեռ վարժարան մ՝ունենալ։ սոյն ընկերութիւնը պատիւ ունէր իւր անդամց մէջ ունենալ, նոյն առենի Կ. Պոլսոյ Ս. Պատրիարք, Խրիմեան Հայրիկն, Իղմիրլեան Մատթէոս սրբազանը, Շ. Գարահիսարի արդի առաջնորդ։ տեղապահ Մովսէս վարդապետը, Պէրպէրեան և Սուրէնեան էֆէնտիները։ Թամզարան ալ ի նորոյ մի քանի անձնուէր ազգայնոց։ ասկէ 8-9 տարի առաջ իւր մի վարժարանովը կը պարծէր, յատաջդիմութեան չաւղին մէջ դեռ նոր թակոխող գաւառաց ցանկին մէջ։

Այլ մինչդեռ խումբ մը Թամզարացի և այլ գաւառաց ազգայինք դատն պանդխտութեան մը վչտերով ապրորուն, կ Պոլսոյ մէջ կեանքի ու դրամի չնայելով, անձնուրացաբար կոչիսան Լամբրոնեան վարժարանին մէկ դասատուն երկու, երկուքը երեք ընելու, անդին նոյն իսկ Թամկարայի մէջ, ելեկտ աղաներն ու ջրպաշէներ իրենց կանհանձոյից խաղալիկ առնելով զընկերութիւնն և զիւր պաշտօնեայս, իրենց սովորական ազգաւեր խաղերն կոկսին ի գործ դնել ամենայն ճարպիկութեամբ և ընկերութեան մահացու հարուած մը կուտան։

Թամզարայի Հայ ժողովուրդն ալ անսարքեր ու անդգայ, ձայն չհաներ այս աւերման վրայ, լռութեամբ հանդիսատես կը կենայ, և ի վերջոյ խուլ ծափահարութեամբ մը կը հոգէ ընկերութիւնն իւր վարժարանին հետ, խորտակելով վիրաւորելով արտերն ամեն անոնց, որք հիմնած էին զայնս ու այն վիճակին հասուցած, ո գիտէ քանի՛ խոչընդոտութերէ անցնելով։

Այն օրէն ի վեր ընկերակիցներս, դժբաղդ ընկերակիցներս Թամզարայի, կը մնան անուս, տգիտութեան թանձր ու աւերիչ մէջ խորասուզ։

Խեղճ ընկերներս, ութ տարիէ յետէ Կ. Պոլսոյ երկնից տակ, ամեն անգամ որ ուսմանց տաճարէն ներս կը մտնեմ, զՁեզ կը յիշեմ միշտ, անիծելով զայն անագորոյն ձեռներ որք զրկեցին զՁեզ կրթութեան երկնային քաղցրութիւններէն։ Ինչ անքաւելի մեղք։

Պ Շահրիման, կասէք թէ՝ Թամզարայի Հայոց դպրոցական չարժումներն դադրած են, ի՞նչպէս չը դադրէին քանի որ ընդհանրական չարժում մը չէր այն չարժում որ 69 թուէն մինչ 72 տեւեց։

Երբ ազգի մը մէջ, չէ թէ ժողովուրդն ինքն է որ յառաջդիմութեան գործին կաշխատի, այլ մի քանի անհատներ, արդարև այդ ժողովուրդ կը յառաջդիմէ, բայց ցորչափ այն անհատք կապրին։ երբ սոքա դադարին գործելէ, իսկոյն ժողովրդեան մէջ տիրած յառաջդիմական ոգտումներ ու յառաջխաղացում վերջ կը գտնան։ Այս եղաւ նաև Թամզարայի վիճակը։

Մէյ մը որ ընկերութիւնը հիմնողներ ու նորա յառաջդիմութեան անձանձիր աշխատողք ձեռք քաշեցին ընկերութեան գործերէն, իւրեանց վիքերը գէթ աւելի ևս չքանալու համար, Լամբրոնեան ընկերութիւն, վարժարան ամեն բան վեր ու վայր եղաւ . . . ։

Զգիտեմ մինչև երբ չպիտի զգան Թամզարացի ազգայինք թէ իրենք՝ իւրեանց միահաղոյն միութեամբը շատ վեր են այն անհատներէն որք ընկերութիւն մը կազմեցին ու վարժարան բացին, թէ իրենք գեր ի վերոյ զորութիւն մը ունին եթէ ուզեն գործել։

Զգիտեմ երբ պիտի վերջ տան այսչափ ատելի ի վեր իրաւամբ կրկնուած սա խօսքին թէ «Աւա՜ղ, ամբողջ Թամզարայի Հայը քանի մը հոգւոյ արժէքը չունի եղեր»։

Դ—ը—ոբ Ա. Մալաթեան

1879 Մեպտ. 19

Կ. Պոլիս

Իւսկիւտար Հայուհեաց ընկերութիւնունդն մէճլիսի ումումիսի Թարգիրնտան Գասբէքեոյ Գործ. Մասնաժողովընակէօնտերիլէն պիր թէչէքքիւրնամէնին սուրէթինի կէչէնտէ կաղէթամըզա տերճ իթմիշ իտիք։ Պու տէֆա մէգքիւր Գործ. Մասնաժողով Թարգիրնտան վէրիրէն ճէվապնամէնին սուրէթի տախի մանթպաամըզա իր, սալ օլունմուշ օլնաղա, մանէմէմ նունիյէ պէր վէճհի զիյր այնէն տերճ իթմիք։

16 Մեպտ. 1879 Գասբ գիւղ

Ազնուազուք Տիկնայք և Օրիորդք,

Ինչ առաւել քաջալերանք և նուիրական քան զայն աշխատութիւն որ հայրենեաց և ազգին օգտին համար է։ Այս ճշմարտութեան գլխաւոր ապացոյց այսօր մեք ինքզինքնիս ցուցնելու կարող ենք, զի երբ ձեռն ի ձեռն տուած հաղիւ մեր նպատակին գործադրութեան ձեռնարկած ենք, կզգամք որ մեր սրտերն արդէն գոհ են և ուրախութեամբ լեցուն, առանց մեր վաստակոց արդիւնքն փոքր ինչ քաղելու, վասն զի քաջ իակ խելամուտ ենք որ մեր պարապմունքը օր մը փրկաւէտ և զօրաւոր միջոցներ պիտի ըլլան կորզելու զՀայաստան ի դարաւոր չղթայից ազատութեան, զի առանց իդեական սեռի կրթութեան անհնար է որ Հայն իւր աչաց վրայ ծանրացող թմրութիւնն ի բաց պարզել դիտնայ։

Եւ ստուգիւ, երբ դուք Ազգանուէր Տիկնայք և Օրիորդք Իւսկիւտարու, Հայութեան հորիզոնին վրայ դիզուած մահ և աւեր սպառնացող մթագին ամպերու մէջէն իբրև յուսատու ասաղ մի իյայտ գալով՝ ճանապարհ կը բանաք դէպի լուսաւորութիւն, դուք որ՝ հայրենասէրնոչ ոգւով վեհ գաղափար մը երկնելով հիմնադիր կը կանգնիք Հայուհեաց Ազգանուէր Ընկերութեան, և հրաւէր կը կարդաք ամեն Տիկնայց և Օրիորդաց գալ միութեան դրօշակին ներքև հաւաքուիլ, ո՞չ ապաքէն մեզ ևս վայելուչ և անկ է օգնութեան աջ կարկառել Ձեզ, և ի մի ձուլուելով հաստատուն պատուար և զօրաւոր ախոյեան կանգնել Հայաստանի վրայ ծանրացող ազէտից։

Աշխատինք անդուլ, օր մը արդիւնք մը պիտի վայելենք անշուշտ, փոյթ չէ թէ շատ ուշ։ ուրախութիւնն ամենուս ընդհանուր պիտի ըլլայ, այլ փառքն լոկ հիմնադրաց։

Գործենք ապա միութեամբ, և թերևս ապագային Եփրատայ ափանց վրայ և Մասեաց սառորոտը Հայդատերք մէկ մէկ կուռնելեան մարք պիտի հանդիսանան ճանչնալով իրենց կոչման վեհութիւնն, որով մեր աշխատութիւնք վարձատրուած կըլլան։

Մնամք խորին յարգանաք

Ի Դիմաց Գործ. Մասնաժողով

Ազգանուէր Ընկ. Հայուհեաց

Ատենադպիր Ատենապետ

Սիրիկէն Հաբէնց Մարգարէեանց

ԹԻՒՃԱՐԻՑԷ

ԻՏԽԱԼԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Լ. Օ.
ՁԻԹՈՒՑԻՐ			
Պոռտոյ սէրթ, Ագօֆ	քիլէ	–	100
Լիպրա 58|60			
» սէրթ Բուռմէլի	»	30–35	»
Լիպրա 55|60			
» երմըշագ Թունա	»	30–33.50	»
Լիպրա 56|59			
» » Բուռմէլի	»	29–34	»
Լիպրա 55|60			
Մըսըր պոռտոյ	»		»
» » Թունա	»		»
» » Բօթի, Օրտու	»	19–20	»
» » Բուռմէլի	»	20–21	»
Աբէա Թունա	»	15–16	»
» Բուռմէլի	»	15–16	»
Եոլֆ	»	12–13	»
Զավրաբ	»	19–20	»
ՑԱԳԻԴ			
Եէրլի ոռնա	չուվալը	120–125	»
Օպէա ոռնա 1 ինճի ճինս	»	150–	»
» » 2 ինճի ճինս	»	140–	»
» » 3 վէ 4 ինճի ճինս	»	125–134	»
Գալա 1 ինճի ճինս	»	130–	»
» 2 վէ 3 ինճի ճինս	»	120–130	»
ՕԳԴԱ ՄԱԼԸ			
Գահվէ Բիօ 1 ինճի ճինս	100 օգդասը	1100–1160	»
» 2 ինճի ճինս	»	1000–1050	»
» 3 ինճի ճինս	»	800–920	»
Շեֆէր Հօլանտա վէ Թրիէսթէ	գանթարը	188–190	103
» Ֆրանսագ քէլէ,5 քիլօկ.	»	220–225	100
» » քէլէ 3 վէ 2.50	»	225–230	»

ԻԹԽԱՃԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Լ. Օ.
Պէպէր	օգդասը	5.50	104
Զիվէ Պէնկալա	»	100–130	100
» Մատրաս	»	65–70	»
Բէմբէլ Ամէրիկա	սանտրդ	35–36	»
Մօ՛ Սբարաչէթ 8–9 քիլօկր.	»	53–60	»
» » 11–11.70 »	»	96–105	»
Քօլ Ինկիլիզ	»	200–	»
Զայ Գօնկօ	օգդա	16–25	105
» Փէգօ	»	40–100	»
Բէրէնճ Ճէնօվա	չուվալ	43–45 ֆր.	»
» Ինկիլիզ	»	155–158	100
Իսբէրեօ	20–22 օդ.	100	»
Բօ՛ Ինկիլիզ	10–12 կալ.	100	»
» Թրիէսթէ	18 »	100	»
Սայ Եաղը Սիպէրիա	օգդա	12–12.25	105
Զէրվէջ Եաղը	»	7.25	»
Գոյբրոտ Եաղը Մօսգօֆ	»	7.50	»
Տօն Եաղը	»	6.	105
Խավիար սիյահ	»	42–46	120
» գըրմըզը տիլ	»	7–	105
» թարամա	»	3.50	140
ՄԱՏԷՆ			
Պաֆրէ Ինկիլիզ	օգդա	11.50–12	100
Զինգօ	100 օգդասը	78–80 ֆր.	
Գալայ	գանթար	525–530	»
Գուրջոն	օգդա	3–3.25	104
Թինեէ	2 սանտրդ	190–200	100
Գուրջիյա	50 քիլօկր.	68–70	»
Ճաֆ	սանտրդ	18.18–50ֆ.	
Զէլէ Թրիէսթէ	»	180–	»
Տէֆէր Չըպրուգ	գանթար	45–48	»
» բպգէթ	»	50–	106
» տէյրմի	»	52–55	»
» Չըպրուգ Շուէյտ	»	88–90	»
» բագէթ Շուէյտ	»	94–96	»

ԻԹԽԱՃԱԹ

ԷՄՎԱԼ	ՄԸԳՏԱՐ	ՖԻՅԱԹ	Օ. Լ.
Բոմպոյ Մըսըր	օգդասը	4.25–4.50	100
» Անատօլու	»	7.50–8	»
Եոքոլը Գասապ պայը	»	8–	»
» Անատօլու եըգանմըշ	»	7.50–	»
Թէֆթիէ Անատօլու	»	19–20	»
» Վան	»	8–9	»
Իքէ Աճէմ վէ Խօրասան	»	– ֆր.	»
Գէլ Պրուսա վէ սայիրէ	»	40–50	»
Տերի քէչի	8–12 բարչա	100–	110
Պալ ֆէոռա Անատօլու	օգդա	16–16.50	110
Ճէնդրի Գայսէրի, Էնգարէ	»	7–8	»
Քէնէվիր Անատօլու	»	3.50–4	»
» Թօխուտմա	»	1.50–2	»
Աֆիօն	»	215–230	»
» Զիքինթի	»	80–120	»
Քէրեն Ռօհոռոռ	քիլէ	27–29	»
Սոսամ	օգդա	3.50–3.75	»
Անէօն Սագըզ վէ Զէշմէ	»	8–	»
» Անատօլու	»	6.50–7	»
Քէնդօն	»	6–7	»
Ֆոռոլա Թունա	100 օգդասը	165–200	»
» Թրապուզօն	» »	150–180	110
Զէյրէն Եաղը Միտիլի, Այվալը	օգդասը	6–	»
» » Կէմլէյիկ	»	6.25–6.75	»
» » Եունան	»	6.75–7	»
Սպրոռ Գանտիա	»	5.75	»
» Բէթիսօ	»	5.25	»
» Միտիլի	»	4–4.50	140
Պոռէմ էյէ	»	11–11.50	100
Ֆըռոքէ Թրապուզօն	գանթար	150–160	»
Ճէվիզ Անատօլու	օգդա	2.25–2.50	»
Ռէնիր Իզմիր	գանթար	80–120	»
Գուրա խոլէ	»	95–100	»
Բէնդեր Գաֆէր Թունա	օգդա	6.50–7.50	105
» » Օտէսա	»	6–6.50	»
Զէյրէն Թրիլեա	»	3–4	»

ԹԷԼԵԳՐԱՖ

Աֆռաս Հովս

Լօնտրա 5 հոկտ.

Տէլէ Նէռշ կաղէթարար պու կիւն իմթիմա իտէ ճէք օյան մէճլիսի վիքէլտան պահս իլէ, բարլամէնթօնուն փէվզէյտաէ քիչտար լաղըմ օլուպ օրմանաճաղընին մէճլիսի մէզքիւրսէ միւզաքէրէք օլուճամաղընը պէէան իտէօր։

Ճէլարապատ վալիսինին Ինկիլիզլէրէ տէխալէթ իթալյինի Սիմատան ալարզը պիր թէլէկրաֆ մուճիալինէճ մէզքիւր կաղէթա եաղընօր։

Պիրմանիատա պուլունան Ինկիլիզ սէֆիրի Հալը մուսաթարատա օլտուղու ճիհէթլէ, Հինտիսթան նէզարէթի թարաֆընտան Բանիուն լիմանընա միւթէատիտ հարպ սէֆինէլէրինին սէվգի թալեպ օլունտուղունու Սընանթարդ եաղընօր։

(Պոս սապահ նէլէ Թէլէգրաֆլար)

Սթինա 6 հոկտեմբեր

Տիւնքի կիւն իմրա օլունան մէճլիսի մէպուսան ինթիխապաթը ումումիկէսինին նէթայիճի մալումէսինէ կէօրէ, հուրրիյէթ թարաֆտարանը՝ հէյէթը հազրէլ մունաֆաղա թարաֆտարանը իւկէրինէ միւզաֆֆէրիյէթ գազանըշչար տըր։

Պահրիյէ նազրը Մ. Պուպուլիս վէ խիլաֆկիրան բուէսասընտան պիրի պուլունան Մ. Զաիմիս էքսէրիյէթէ նայիլ օլամըշչար տըր։

Ինթիխապաթ ինթիտամը թամամ իլէ իմրա օլունմուշ տուր։

Աֆռաս Բիւ-Բէր

Բէթէրսպուրկ 6 հոկտ.

Բուսիա մէմալիքինին էքսէր էեալաթընտա հարիգէլը տէվամ իթմէքտէ տիր։

Վիէննա 6 հոկտ.

Արապ թապեասը մէսէլէսի՝ Բումանիա մէ Պուլկարիսթան բրէնսիպի պէյնինտէ միւզաքէրէ օլունմուշ իսթ տէ, իթիլաֆը էֆքեար հարզ օլամըշ տըր։ Բրէնս Նարլ Արապ թապեասընին հէյամի իլէ պու մէսէլէնին Բումանիա իչին թասարիֆ օլունամյաճաղընը պէէան իլէմիշ տիր։ պիրա նօգթամ մէզքիւրէյի պիլա խթիքեամ զապթ իտէնդէր, Բումանիանընն ինչա հաէմէյի քէօրիւյէ հաքիմ օլաճաղլար տըր։ Բրէնս Անէքսանտր պու մէսէլէնին սուլհմուեանտէ պիր սուրէթտէ Բուսիանընն բէյինէ հէվալէ օլունմասընը թէքլիֆ իլէմիշ տիր։

Բումանիա իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ իթթիֆագ ադը չայիասը թէքզիպ օլունույօր, չիւնքի Պուլկարիսթանն Պապը Ավտէն խթիդան իթմէքսիզին բօլիթիգա իթթիֆագը ադարնա հազգը եօգ տուր։

Ավսթրիա տէվլէթի ուսուլը ասքէրիյէսինին թէմամը իլէ թէնոգրնէ տայիր՝ բարլամէնթօյա պիր լայհա վէրէճէք տիր։

Լօնտրա 6 հոկտեմբեր

Սընանթարդ կաղէթասը Պուլկարիսթանն նիզամնամէի կասրսինի մուհաֆազաքէարանէ պիր սուրէթլէ թասարիֆ էյլէմէսինի Պուլկարիսթան բրէնսինէ թավսիյէ իյլէտիյինտէն պահս իլէ, Բուսիա տէվլէթինէ իթհամ իյլէմէքտէ տիր։

Պու նասիհաթ Բուսիանընն Սոֆիա ատէնթօսու Մ. Տավիտօֆընն Լիվատիայա հէյնի ազիմէթինտէ իճրա իտիմիշ իսթ տէ, բրէնսը միւշարիլէյհ պու պապտէ մուվաֆֆաքաթ իթմէմիշ տիր։

Հէյէթը վիւքէյա պու կիւն ֆլվգէյտէ օյարաք իճթիհատ իշչուն տավէթ օլունմուշ տուր։

Բիմայէթ օլունտուղունա կէօրէ, մէճլիսի վիւքէյա Միլատը Իսա (Մընունդ) եէմի մախսուսունան հվվել բարլամէնթօնուն ինիգատընը միւզաքէրէ իտէճէք տիր։

Լօնտրա 7 հոկտ.

Յիւնքի Բուսիա կաղէթալարընընն պէէանընա կէօրէ, Զարէվէլօ մէվգբինտէ պուլունան Օսմանլը թապուրլարընն գօմանտանը Մէլէսճիր վէ Գօրսէվիչա վէ Սասա գարիյէլէրինի զապթ վէ խթիրա իյլէմիշլէր տիր։

Վուգու պուլան պիր խթիզահա վիրիլէն ճէվապատան անլաշըլմըզընա կէօրէ, քիւսթէնտիլ գազասընա թապի օլան պու քէօյլէր, Պուլկարիսթան հուտուտունու թահտտա իյլէյէն մուխթէլիֆ գօմիսիօն թարաֆընտան հուտուտը Օսմանլյէ տախիլինտէ գալմագ իւզրէ թանրնմըշչար իսթ տէ, հիչ օլմազ իսթ էվվէլճէ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ խապէր վիրմէսիյինտէն, վէ եախսա պու զարիյէլէրին Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէսլիմի պէքլէնէմէսիյինտէն տօյայը, Օսմանլը գօմանտանը չայանը մուախէզէ կէօրիւլիւյօր իմիշ։

Բէթէրսպուրկ 7 հոկտ.

Բէթէրսպուրկտա կիզլի պիր մաթպաա քէշֆ օլունմուշ, վէ պիր չօգ ատէմլէր թահթը թէվգ ֆէ ալընմըշ տըր։

Պերլին 7 հոկտ.

Պու սապահէրի Նէրոյէ Աւէտարնէ Զայրոնէ կաղէթասը տէէօր քի, մալումաթըմըզա կէօրէ, Աէմանիա տէվլէթի՝ բրէնս Պիսմարքը Վիէննայը զիյարէթինէն տօյայը, տուէլի մուազամայա զայէթ տօսթանէ թէէմինաթ թէպլիղ իյլէմիշ տիր։

Լօնտրա 7 հոկտ.

Պու սապահէրի կաղէթալարընը ըիվայէթինէ կէօրէ, տիւն իճթիմա իտէն հէյէթը վիւքէլա բարլամէնթօնուն տավէթինի միւզաքէրէ իյլէմիշ իսէ տէ, պու պապտէ պիր գարարը գաթի վիրէմէմիշ տիր։

Պունա մուգապիլ վիւքէլա Ա.Ֆրանսիսթանը մուվագգաթէն իշզալը ասքերի ալթընա ալընմասընը դարարլաշընրմըշ տըր։

(Մէտիրէօր պը Գէօֆրա կաղէթասընա մախսուս Բէլէկրաֆ)

Թուպլա (Գըսրբա) 5 հոկտ.

Ինկիլիթէրրանընը Տէրսաատէթ սէֆիրի Սըր Հանրի Լէյսրա մէվճուտ մայէթի իլէ Վինֆիլա գարատանը թահթը գօմանտասընտա պուլունան Անֆիլդ վարօրու իլէ, տիւնքի կիւն իքինտիսէն սօնրա պուրայա մուվասլէթի իյլէմիշ տիր։

Պու սապահ Անֆիլդ վարօրու Տէրսաատէթէ միւթէվճիհէն հարէքէթ իյլէմիշ տիր։

Սըր Լէյսրա սէվսիկ թարիգի իլէ սէճասաթ իթմէքտէ օլուպ, էն մէշհուր լիմանլարա ուզրայաճագ տըր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԻ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հոգաբարձութիւնս ասկէ առաջ յատուկ շրջաբերականներով զեկուցած էր Պատ. թաղական խորհրդոյ թէ՝ Ազգ. Հիւանդանոցի աշակերտաց թիւը չափէն աւելի բարձրացած ըլլալով՝ չէնքը չի ներեր այլ ևս աշակերտ ընդունիլ, և հետեւապէս խնդրուած էր որ՝ բարեհաճին ընդհատել դէթ մայր, կամ հայր, և կամ մերձաւոր ազգական ունեցող տղայք Հիւանդանոց զրկելէ. սակայն նկատելով որ հակառակ այս զեկուցման տակաւին կը շարունակուին յանձնարարականները և կը շարունակուին զանոնք ընդունելու ստիպումներ, հարկ համարեց իրաց վիճակը Պատուելի Ազգիս ընդհանրութեանը ներկայել։

Ցայտնի է թէ Ազգ. Հիւանդանոցը որ անխտիր դիւրութեան արժանի անձանց պատսպարանն է, իր մէջ ինչպէս որ հիւանդաց, յիմարաց, և այլ զանազան կարգի անձանց համար յարկեր ունի, այս յարկաց ընդարձակութիւնք երբ իրենց չափէն աւելի անձինք պարունակելու ծառայեն՝ անշուշտ հոն հիւանդութիւնք, և այլ զանազան անտեղութիւնք տեղի կունենան, Հոգաբարձութիւնս այս խղճի հակառակ դէպքը նախատեսելով առ այժմուրիշ դարման չի գտաւ, եթէ ոչ բեռնաւորեալ յարկաց համար դադրեցնել ընդունելութիւնը, և որովհետեւ որքանցն ալ այս կարգէն ըլլալով 190 աշակերտներով բեռնաւորեալ է այսօր, կուգայ խնդրել Պատուարժան Թաղ. խորհուրդներէն, և Մեծ. Ազգայիններէն որ այն տղաքները որք հայր, կամ մայր, և կամ մերձաւոր ազգականներ ունին, անոնց համար Հոգաբարձութեանս չի թախանձեն։

Իրաւ է թէ երբ այս ազգային հաստատութիւնը ընդարձակուի՝ այս արգելքն ալ կանհետանայ, սակայն թէ ասի ընելու և թէ յիշեալ յիանամեայ հաստատութեան խարխուլ վիճակը ապագայ վտանգէ ազատած ըլլալու համար ընդհանուր նորոգութեան մը հարկը անհրաժեշտ կըլլայ, որոյ համար թէպէտ Հոգաբարձութիւնս այս տարի բաւական գումար ըսպառելով մի քանի նորոգութիւններ ընել տուաւ, սակայն դարձեալ յիշեալ հաստատութեան վիճակը այն աստիճանի խարխըլած է, որ հաղիւ կրնայ 2–3 տարի ևս տակալ, բայց դժբաղդաբար Հոգաբարձութիւնս ասի նկատելով հանդերձ երբ կը տեսնէ թէ մէկ կողմէն նուիրատուութիւնը դադրած, հասութից քանակութիւնը նուազած, և միւս կողմանէ ալ սղութիւնը տիրապետած է, ակամայ պարտաւորուած է նոյն կարեւորագոյն համարուած նորոգութիւնը առ այժմ յետաձգել, և հետեւապէս իրր միակ դարման յայտարարել թէ բաց իանհայր, և անմայր, և անոք տղաքներէ, ուրիշ որ և է կարգի արդայք չի պիտի ընդունուին առ այժմ յ'Ամբանոց։

Ի Դիմաց Հգբձն. Հինդի.

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. Կէորգէրէան Մ. Ցակոբեան

1879 Սեպտ. 24

Գրասեն. Հիւանդ. 4—1

—

ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՍՈՒՐԻՆԵԱՆ

Այս վարժարանն փոխադրուած է Գում Գաբու Հիսար Տիպի թիւ 81 տունն։ Դասատուութիւնք սկսած են սեպտ. 17էն. ուսմանց նախորդ տարւոյ առարկայքն անթերի աւանդուելէ զատ՝ ծաղկոցի մանկանց համար գերմանական ընթացից հետեւողութեամբ հրահանգիչ կրթութիւն մը տրուելու վրայ է։ Կատարեալ հրսկզբութիւն կայ բարոյականի։

Աշակերտք և աշակերտուհիք կրնդունուին չափաւոր գներով։ Ընդարձակ տեղեկութեանց համար վարժարան երթալով ցնորէնին հետ տեսնուելու է։ 10—1

—

ԱԶԴ

Հոգաբարձութիւնս կը ծանուցանէ մեծարգոյ հասարակութեան թէ Ազգ. կեդրոնական վարչութեան խառն ժողովը 1880 տարուընէ սկսեալ օրացոյցի մենաշնորհումը Ազգ. Ս. Փրկչի Հիւանդանոցի յատկացուցած է. հետեւապէս յառաջիկայ տարւոյ համար հարկ եղած թէ պարզ, և թէ յաւելուածներով օրացոյցները Հիւանդանոցի կնքով վաւերացուած և բոլոր Հայ գրավաճառաց ցրուած ըլլալով հետեւեալ արժէքները սահմանած է մէճիտ 20 ղր. էն։

Տպագրութիւն Ս. Երուսաղիմայ մէկ ղր.

Տպագրութն. Գավաֆեանի 1 ղր.

» Ցնոռեսեանի փոքր յաւելուածով 1 1/2 ղր.

Տպագրութիւն Զարդարեանի ընդարձակ յաւելուածով 2 ղր.

Ի Դիմաց Հոգաբարձ. Հիւանդ.

Ատենադպիր Ատենապետ

Տ. Կէորգէրէան Մ. Ցակոբեան

24 Սեպտ. 1879

Գրասեն. Հիւ. Մեծ Նոր խան

—

ՃԱՇԱԿ

ՀԱՅ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

—

Ծաղկաքաղ յաշխարհիկ լեզուէ

Հանդերձ Գրական, Պատմական, Կենսագրական և այլ ծանօթութիւնքով։

—

Աշխատասիրեաց Ա. Պիպէռճեան

—

Ազգային ամենէն նշանաւոր հիմնակաց գործերէն քաղելով պատրաստուած է սոյն հաւաքածոյը որ բացի զանազան կարևոր տեղեկութիւններէ կը պարունակէ նաև Հայ բանաստեղծներու կենսագրութիւնք որոնցմէ ոմանք շատերու անծանօթ են։

Այսպիսի աշխարհաբար հաւաքածոյք մը կրնան կարդալ ամէն կարգի անձինք, նա մանաւանդ վարժարանաց բարձրագոյն դասերու աշակերտք, որոնց շատ անգամ անօգուտ գրեանք կը տրուին սերտողութեան։ Այս գիրքն մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ դասատուաց որք հայերէն լեզուի դասախօսութիւն կընեն դպրոցներու մէջ, միանգամայն Հայ երիտասարդներու և ընտանեաց համար ընթերցանութեան մէկ հատիկ գիրք մէ։

Կեդրոնատեղին է Մարգարեան գրատունը, կը ծախուսի նաև ամէն գրավաճառաց քով։ Նոյնպէս Ջրավաճառ Պողոս աղայի խանութը, և Բերա Պ. Վուսյսի գրատունը։

Գինն է 10 ղրշ. արծաթ

Շատ առնողին զեղչ կըլլայ։ 10—2

Շէհր էմինի մերհում մէհմէտ Արիֆ բաշանն թէրէքէսի տերտեսթը թահրիր օրմասը իւէ միւշարիւէյհ զիմմէթինտէ մաթլուսպու օլանլար մալիյէ խազինէի ճէլիլէ տինտէ պէյթմէլմա տարէսինէ միւրաճաաթ իմմէլէրի իլան օլունուր։

—

ՏԱՍՎԻ ՎԷԲԻԼԻ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՖ. ՄԷԼԻԲԵԱՆ

Քէնտի պիւրօսրնը պու տէֆա Պաղչէ գաբուսունտա Բասմ բաշա խանրնտա 13 վէ 14 նուամբրօլար իլէ մուրագամ օտալարա նագլ իյլէմիշ օլսու զունու միւշթէրիլէրինէ սուհուլէթ օրմագ իւզրէ իլան իտէր։ 30—24

ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՎ ԱՅԼ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՎ ԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԵՎ ԱՆՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՐԴԱԼ ՀԱՄԱՐ ԱՄԱՍ ՄԱՍ ԳՐԱՏՈՒՆ

Մէրգիւր մարդասէր Թիւրքիոյ Լուսաւորութեան Նախարարութեան Ս. Գրքերու Գրատունը Գալատայի մէջ, Վարիքի Գրատունը Գալատայի մէջ։

Գրատունս կը գտնուի Գալատայի մէջ Գալատայի Գրատունը։

Գրատունս կը գտնուի Գալատայի մէջ։

Գրատունս կը գտնուի Գալատայի մէջ։

Գրատունս կը գտնուի Գալատայի մէջ